БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • № 245 (19.321). • 1985 йил 25 октябрь, жума • Баҳоси 3 тийин.

Социалистик мамлакатларнинг халқларига қардошлик саломи!

Яшасин социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг бирлиги, ҳамкорлиги ва жипслиги, уларнинг социализм ғалабаларини, Ер юзида тинчликни мустаҳкамлаш ва ҳимоя қилиш йўлидаги азму қарори!

(КПСС Марказий Комитетининг Чақириқларидан).

М. С. ГОРБАЧЕВНИНГ БОЛГАРИЯГА ДЎСТОНА ВИЗИТИ

М. С. Горбачев Т. Живков билан суҳбатлашди

Дўстона визит билан Болгария Халқ Республикасида меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев Софияда БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков билан учрашди.

М. С. Горбачев билан Т. Живков СССР ва БХРнинг социал-иқтисодий ривожланиши, КПСС XXVII съездига ва БКП XIII съездига тайёргарлик соҳасида ўтказилаётган ишлар тўғрисида бир-бирларига ахборот бердилар. Совет — Болгария ҳамкорлигининг ҳолати ва истиқболларини кўриб чиқдилар, халқаро турмушнинг, жаҳон коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг энг муҳим проблемаларини муҳокама қилдилар.

Фикрлашув чоғида Совет — Болгария муносабатлари масалалари, бу муносабатларни янада ривожлантиришнинг асосий йўналишлари марказий ўрин олди. КПСС билан БКП, СССР билан БХР ўртасидаги ҳамкорлик ҳар томонлама ва чинакам қардошларча характерга эга бўлиб, ҳамма соҳаларда СССР билан БХР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги 1967 йил 12 май шартномасига тўла мувофиқ равишда ривожланмоқда.

КПСС билан БКПнинг замон синовидан ўтган жанговар иттифоқи, уларнинг марксизм-ленинизм, социалистик интернационализм мустаҳкам негизига таянувчи сиёсий ва ғоявий бирлиги — Совет — Болгария муносабатларининг ўзагидир. Улар сиёсат, экономика, маданият ва фан соҳасида, ҳарбий соҳада эришилган ҳамкорлик даражасига юксак баҳо бериб, ўзаро алоқаларни чуқурлаштириш ва кенгайтириш, уларнинг самарадорлигини ошириш ниятини тасдиқладилар.

Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикасининг раҳбарлари Совет — Болгария иқтисодий ҳамкорлиги муттасил ривожланиб бораётганлигини, унинг иккала мамлакат халқ хўжалигини янада юксалтиришдаги ролини чуқур мамнуният билан уқтириб ўтдилар. Совет ва Болгария экономикалари ўртасидаги ўзаро алоқалар тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда, ишлаб чиқаришнинг етакчи соҳаларида хўжалик ва илмий-техникавий кооперациянинг янги формалари жорий этилмоқда. Фан-техника ютуқларини жорий қилишни жадаллаштириш, мамлакатлардан ҳар бирининг ишлаб чиқариш имкониятлари ва ички ресурсларидан ҳам, шунингдек СССР билан Болгариянинг иқтисодий сиёсатини мувофиқлаштириш ва иқтисодий алоқаларни янада чуқурлаштириш стратегиясини биргаликда ишлаб чиқиш асосида халқаро социалистик меҳнат тақсимотининг афзалликларидан ҳам имкони борича кўпроқ фойдаланиш муҳимлигига эътибор берилди. СССР билан БХР ўртасида иқтисодий ва илмий-техникавий ҳамкорликни 2000 йилгача бўлган даврда ривожлантиришнинг шу йил июнида Москвада имзоланган узоқ муддатли программаси шу вазифани бажаришга қаратилган.

Совет Иттифоқи билан Болгария Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар олий даражадаги иқтисодий кенгашининг қардош мамлакатлар ҳамкорлигини янада чуқурлаштиришга, уларнинг бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, халқаро обрў-эътиборини ўстиришга қаратилган қарорлари турмушга тадбиқ этилишига актив кўмаклашаверишлари таъкидланди.

М. С. Горбачев билан Т. Живков Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг Софияда бўлиб ўтган кенгаши якунларини ва унда қабул қилинган Баёнотни юксак баҳоладилар.

Империализм, аввало Америка империализми кучларининг активлашуви натижасида дунёдаги вазият жиддий равишда чигаллашган шароитда биргаликда ишлаб чиқилган ҳаракат программасининг амалга оширилиши замонамизнинг бош вазифасини ҳал этишга — ядро урушининг олдини олишга, тинчликни мустаҳкамлашга, халқаро муносабатларни соғломлаштиришга кўмаклашади. Сиёсий маслаҳат комитетининг София кенгаши қардош давлатлар иттифоқини янада мустаҳкамлашга, уларнинг жаҳон майдонидаги баҳамжиҳат ҳаракатларини кенгайтириш ва чуқурлаштиришга хизмат қилади.

Ҳозирги халқаро вазият нақадар кескин бўлмасин, қуролланиш пойгасини, аввало ядровий қуролланиш пойгасини тўхтатиш сари қатъий бурилишга эришиш, бу пойганинг космик фазога ёйилишига йўл қўймаслик учун имкониятлар бор. Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикасининг халқаро ишлардаги сиёсий иродаси келгусида ҳам социализм манфаатларини ҳимоя қилишга, ядро уруши хавфини инсоният турмушидан соқит қилишга, тинчликни сақлаб қолишга, халқаро муносабатларда кескинликни юмшатиш руҳини қайта тиклашга, сиёсий тузумидан қатъи назар, барча давлатлар ўртасида тенг ҳуқуқли ҳамкорликни ривожлантиришга хизмат қилаверади. Ядро қуролидан ҳоли зоналарни, шу жумладан, Болқон ярим оролида ядросиз зонани вужудга келтириш Европадаги сиёсий иқлимни яхшилаш йўлида муҳим қадам бўлур эди.

СССР билан БХР империализмнинг айрим социалистик мамлакатларга қарши, шунингдек, умуман социалистик ҳамдўстликка қарши кўпорувчи ташвиқотчилик кампанияларига бундан буён ҳам қақшатғич зарба бераверишларини қатъий қилиб айтадилар. Социалистик давлатларга зўравонлик билан тазйиқ ўтказиш ва уларнинг ички ишларига аралашиш йўлидаги ҳар қандай уринишлар халқаро ҳуқуқнинг ҳамма эътироф қилган нормаларига зид бўлиб тушади ва бу хатти-ҳаракатлар истиқболсиздир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси билан Болгария Коммунистик партиясининг фикрича, ҳозирги халқаро вазиятнинг мураккаб ва хатарли характери, халқаро капиталнинг меҳнаткашлар социал-иқтисодий ва сиёсий ҳуқуқларига ҳужумлари коммунистик ва ишчи партияларнинг кенг миқёсдаги актив баҳамжиҳат ҳаракатларини, уларнинг халқлар ҳаётий манфаатлари учун, ядровий фалокатнинг олдини олиш учун, Европада ва бутун дунёда тинчликни таъминлаш учун курашдаги интернационал бирдамлигини айниқса, зарур қилиб қўймоқда. Иккала партия жаҳон коммунистик ҳаракатининг жипслиги ишига бундан буён ҳам ҳар томонлама кўмаклашаверадилар. КПСС билан БКП тинчлик ва тараққиёт ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилишга тайёр бўлган барча партиялар, ташкилотлар ва ҳаракатлар билан алоқаларни мустаҳкамлашга бел боғлаганликларини тасдиқладилар.

М. С. Горбачев билан Т. Живковнинг анъанавий қардошларча дўстлик муҳитида ўтган учрашуви КПСС билан БКПнинг, СССР билан БХРнинг фикрлари тўла бирлигини ва позицияларини муштараклигини яна намойиш этди. Суҳбат чоғида эришилган аҳдномалар КПСС билан БКП, Совет Иттифоқи билан Болгария ўртасидаги ҳар томонлама алоқаларни ривожлантиришга янги салмоқли ҳисса бўлиб қўшилади, социалистик ҳамдўстликнинг бирлигини мустаҳкамлашга, социализм ва тинчлик ишига хизмат қилади.

М. С. Горбачев Т. Живковни расмий дўстлик визити билан Совет Иттифоқига боришга таклиф қилди. Таклиф миннатдорчилик билан қабул этилди.

(ТАСС).

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари

Х. Перес де КУЭЛЬЯРга

БИРЛАШГАН МИЛЛАТЛАР ТАШКИЛОТИНИНГ 40 ЙИЛЛИГИ МУНОСАБАТИ БИЛАН БМТ БОШ АССАМБЛЕЯСИ ЮБИЛЕЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Ҳурматли Бош секретарь жаноблари,

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 40 йиллиги муносабати билан Сизни ва БМТ Бош Ассамблеяси юбилей мажлисининг ҳамма қатнашчиларини табриклайман.

Эрксевар халқлар фашизм ва милитаризм устидан ғалаба қозонганлиги натижасида БМТ ташкил топди. БМТ уставининг биринчи сатрларидаёқ Бирлашган Миллатлар Ташкилоти келажакдаги авлодларни уруш даҳшатларидан халос қилишга, сабр-тоқат билан иш тутиб, яхши қўшнилардек бир-бири билан тинч-тотув яшаш борасидаги қатъиятини эълон қилганлиги тамомила қонуниятлидир.

БМТнинг устави 1945 йил 24 октябрда кучга кирди. Ўша кун БМТ ташкил этилган кун деб ҳам ҳисобланади. БМТнинг устави замон синовига бардош берди ва ташкилотнинг ўзи эса халқаро муносабатлар системасида муҳим омил бўлиб қолди. Бу ташкилот ўтган 40 йил мобайнида инсониятнинг янги жаҳон урушидан халос бўла олганлигига ҳам ҳисса қўшди.

Аммо ҳозирги кунда ана шу давр мобайнида илгари ҳеч қачон бўлмаганидек очиқ-равшан ва дангал шу гапларни айтиш зарур: БМТ уставида қўйилган асосий вазифа ҳали тўлиқ ҳал этилгани йўқ — мустаҳкам тинчлик гарантиялари вужудга келтирилган эмас. Ҳозирги кунда инсониятни ядровий ҳалокат хавфидан қутқариш учун давлатлар ва халқларнинг ҳар қачонгидан кўра кўпроқ биргаликда куч-ғайрат сарф қилишлари талаб этилади.

Амалий жиҳатдан олиб қараганда, бунинг учун аввало ер юзида қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва космосда шундай пойганинг олдини олиш зарур.

Кескинликнинг маҳаллий ўчоқларини йўқ қилиш, ҳар қандай шаклдаги мустамлакачилик қолдиқларини тугатиш учун ҳам янада зўр бериб ҳаракат қилиш талаб этилади.

БМТнинг кечиктириб бўлмайдиган бошқа кўпгина вазифалари ҳам бор. Бу вазифалар — қуролсизланиш соҳасида реал тадбирларни амалга ошириш йўли билан бунёдкорлик мақсади учун, қолоқлик ва очарчилик, касаллик ва қашшоқликни тугатиш мақсадлари учун ресурсларни бўшатиб беришга кўмаклашишдан иборат. Халқаро иқтисодий муносабатларни адолатли демократик асосларда қайта қуриш, инсоннинг чинакам ҳуқуқ ва эркинликларини, биринчи навбатда тинч яшаш ҳуқуқини таъминлаш ана шу мақсадларга хизмат қилиши лозим.

Ана шуларнинг ҳаммаси тўғрисида гапираётганлигимизнинг боиси шуки, биз ташкилотнинг 40 йиллиги каби воқеа ҳар қанча тантанавор бўлса ҳам, унга аъзо давлатларнинг асосий эътибори БМТнинг фаолиятини янада кўпроқ самарали ва натижали қилишга қаратилиши лозим эканлигига астойдил аминмиз.

БМТнинг асосчиларидан бири ва Хавфсизлик кенгашининг доимий аъзоси бўлмиш Совет Иттифоқи аввалгидек бундан буён ҳам ана шу жаҳон ташкилотининг ўз уставига қаттиқ риоя қилиш асосида ўзининг юксак бурчини муваффақиятли бажаришига бутун чоралар билан ёрдам бераверади.

М. ГОРБАЧЕВ.

Э. А. ШЕВАРДНАДЗЕ НЬЮ-ЙОРККА КЕЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 октябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқидан махсус вакил — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри Э. А. Шеварднадзе БМТ Бош Ассамблеясининг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қирқ йиллигига бағишланган юбилей мажлисида қатнашиш учун Нью-Йоркка келди.

ГУЛЛАР ВА ГУЛЧАМБАР ҚЎЙИЛДИ

СОФИЯ, 24 октябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг Болгария Халқ Республикасига дўстона визити бошланди. У БКП Марказий Комитети, БХР Давлат Кенгаши ва Министрлар Советининг таклифига биноан шу мамлакатда меҳмон бўлиб турибди.

Бугун М. С. Горбачев билан Т. Живков В. И. Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйишди.

Фахрий қоровул саф тортиб турди, партия гимни — «Интернационал» ижро этилди.

Совет ва Болгария раҳбарлари Георгий Димитров мавзолейини зиёрат қилдилар. М. С. Горбачев гулчамбар қўйди, гулчамбарнинг қирмизи лентасига: «Болгар халқининг буюк фарзандига, атоқли революционер-интернационалистга, Совет Иттифоқининг содиқ дўстига» деган сўзлар ёзилган эди.

Фахрий қоровул саф тортиб турди. Оркестр СССР ва БХР давлат гимнларини ижро этди.

Болгария пойтахтининг аҳолиси кўчаларда ва майдонларда КПСС Марказий Комитетининг Бош секретарини самимий, қардошларча олқишладилар. М. С. Горбачев София аҳолисига мурожаат қилиб, уларга, Болгариянинг барча меҳнаткашларига социалистик қурилишда янгидан янги муваффақиятлар тилади.

Гуллар ва гулчамбарлар қўйиш чоғида БКП Марказий Комитетининг секретари Д. Станишев, БКП София шаҳар комитетининг биринчи секретари Г. Георгиев, пойтахт Халқ Кенгаши ижроия комитетининг раиси П. Междуречки ҳозир бўлдилар.

БКП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

СОФИЯ, 24 октябрь. (ТАСС). Бугун М. С. Горбачевнинг Болгария Коммунистик партияси раҳбарлари билан учрашуви бўлди. Учрашувда БКП Марказий Комитетининг Бош секретари Т. Живков, БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолари ва аъзоликка кандидатлари, БКП Марказий Комитетининг секретарлари қатнашдилар.

Учрашув чоғида Совет — Болгария муносабатларининг, халқаро вазият ривожининг кўпгина масалалари хусусида гаплашиб олинди. Олий даражада эришилган аҳдномаларни рўёбга чиқариш билан боғлиқ бўлган амалий тадбирларга алоҳида эътибор берилди. Бу соҳадаги иш КПСС билан БКП, СССР билан БХР ўртасидаги ҳар томонлама ҳамкорликни янада такомиллаштириш ва чуқурлаштиришга, уларнинг халқаро майдондаги баҳамжиҳат ҳаракатларига кўмаклашади, деб ишонч изҳор этилди.

Учрашув самимий, ўртоқларча вазиятда, муҳокама этилган ҳамма масалалар хусусидаги фикрларнинг бирлиги руҳида ўтди.

САМИМИЙ ВАЗИЯТДА

СОФИЯ, 23 октябрь. (ТАСС). БКП Марказий Комитети, БХР Давлат Кенгаши ва ҳукумати бугун Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети кенгашининг иштирокчилари шарафига расмий зиёфат бердилар.

Зиёфатда: БКП Марказий Комитетининг Бош секретари, БХР Давлат Кенгашининг Раиси Т. Живков бошчилигидаги БХР делегацияси, ВСИП Бош секретари Я. Кадар бошчилигидаги ВХР делегацияси, ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер бошчилигидаги ГДР делегацияси, ПБИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ПХР Министрлар Советининг Раиси В. Ярузельский бошчилигидаги ПХР делегацияси, РКП Бош секретари, РСР Президенти Н. Чаушеску бошчилигидаги РСР делегацияси, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги СССР делегацияси, ЧКП Марказий Комитетининг Бош секретари, ЧССР Президенти Г. Гусак бошчилигидаги ЧССР делегацияси ҳозир бўлдилар.

Болгария партия ва давлат арбоблари шу ерда эдилар.

Т. Живков ўз нутқида шундай деди:

Биз муҳим қарорлар қабул қилдик. Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг коллектив овози Софиядан янграйди. Бу донишмандлик ва ақл-идрок, планетанинг тинч эртанги кунига ишонч ва умид овозидир. Биз биргаликдаги ишимиздан мамнун бўлишимиз мумкин, деб ўйлайман. Бирлик ва ўртоқларча ҳамкорлик руҳи яхши натижаларга замин бўлди.

Европа ва ялпи тинчлик тақдири учун масъулият туйғуси бизларни Софияга тўплади. Тинчлик юришимизга ягона ташқи сиёсий ҳаракатлар билан янги турткини беришга бўлган азму қарор бизни бу ерга тўплади.

Ҳозирги кенгаш М. С. Горбачевнинг Р. Рейган билан учрашуви арафасида ўтказилди. Европа ва жаҳон жамоатчилиги бу учрашувни қизиқиш билан кутаётганлиги тушунарлидир. Биз Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг вакиллари сифатида шунга қатъий аминмизки, М. С. Горбачев Европада ва бутун дунёда тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилади. Биз унинг юксак масъулиятли ва олижаноб миссиясида муваффақият тилаймиз.

Биз қабул қилган баёнот кенг тинчлик платформаси бўлиб, Европа ва халқаро ишларда яхшилик сари бурилишга эришиш учун нималар қилиш зарурлигини реал англашдан иборатдир.

Бизнинг эътиборимиз энг аввало Европа проблемаларига қаратилди. Бу табиийдир. Бу ерда ҳарбий қарама-қаршилик энг ўткир бўлиб турибди. Унинг янада кучайиши фақат Европанинггина кулини кўкка совирадиган ёнғин чиқиш хавфи билан чекланмайди. Баёнотда — тинчлик ажралмасдир, деб жуда тўғри айтилган. Уни сақлаб қолиш ва ўз мамлакатимизда мустаҳкамлаш учун биз ҳозирги замоннинг кенг миқёсли проблемаларини ва энг аввало қуролсизланиш проблемасини ҳал этиш устида иш олиб боришимиз зарур.

Биз фақат тинчлик мақсадларига бўйсундирилган кенг халқаро илмий-техника ҳамкорлигини кучайтириш тўғрисида таклиф қабул қилдик. Бу ташаббуснинг ўртага қўйилиши — бизнинг ташқи сиёсат соҳасидаги таклифларимизга янги қўшимчадир.

Бу галги кенгашда, деди Т. Живков, биз марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм асосида қардошларча дўстлик ва ўзаро ҳамкорликни янада бой мазмун билан бойитиш, иттифоқчилик фаолияти механизмини такомиллаштириш, сиёсат, экономика, идеологияда, ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида мувофиқлаштириш ва ҳамжиҳатликни кучайтириш муддаосини изҳор қилдик.

Қардош мамлакатлар делегациялари номидан Я. **Кадар** нутқ сўзлади.

Биз хавф-хатар тўғрисида ошкора гапириб, айни вақтда кескинлик мавжудлигига қарамай, тинчликни сақлаб қолиш мумкинлигига, халқаро ҳаётдаги нохуш жараёнларни тўхтатиш ва орқага буриб юбориш мумкинлигига бўлган ўз ишончимизни изҳор қилганлигимиз халқаро жамоатчиликка, жаҳон халқларига умид бағишлайди.

Кенгаш сиёсатимизнинг муҳим жиҳати — бошқа халқлар билан, барча ҳақиқий тинчлик тарафдорлари, соғлом фикрловчи барча сиёсий кучлар билан биргаликда атом урушининг олдини олиш, халқаро ҳамкорликни кенгайтириш йўлларини бундан буён ҳам қидириб топишга шайлигимизни яна бир бор тасдиқлаганлиги ғоят муҳимдир.

Бизнинг кенгашимиз ҳалол, яхши тақдим этилган программани: кескинлик ўрнига — кескинлик юмшатилишини; қарама-қаршилик ўрнига — яқинлашув, амалий музокараларни; қуролланиш пойгаси ўрнига — қуроляроғларнинг энг кам даражасида баб-баравар хавфсизликни; қуролланиш ўрнига — қуролсизланишни; куч билан дағдаға қилиш ва зўравонлик ўрнига — тинч муносабатлар ва ўзаро ҳамкорликни эълон қилади.

Капиталистик мамлакатларда яшаётган фикрловчи барча кишилар ҳам бу сиёсат бизнинг ижтимоий тузумимиз, социализм моҳиятидан келиб чиқишини яхши англайдилар. Жаҳон тараққийпарвар кучлари социалистик мамлакатларнинг халқаро фаолиятига катта умид боғламоқдалар. Бунда, табиийки, Совет Иттифоқининг изчил, принципиал ташқи сиёсати, оқилона тинчлик ташаббусларининг роли ғоят каттадир.

Биз ҳозирги кескин халқаро вазиятда Варшава Шартномаси ташкилоти мавжудлиги ва самарали ишлаб турганлиги халқларимиз хавфсизлигининг, тинчликни ҳимоя қилишнинг энг муҳим гарови эканлигини янада аниқроқ англаймиз. Мен Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг бу галги кенгаши муштарак ишимизга салмоқли ҳисса қўшишига аминман. Биз мустаҳкам бирликда, биргаликда куч-ғайрат сарфлаш йўли билан тинчликка таҳлика солаётган хавф-хатарни бартараф этиш ишида, социал тараққиётга кўмаклашишда янги-янги натижаларга эриша олишимиз мумкинлигига ишонамиз.

Пировардида Я. Кадар ўртоқларча ғамхўрлик, самимий меҳмондўстлик учун БКП Марказий Комитетига ва БХР ҳукуматига кенгашнинг барча қатнашчилари номидан миннатдорчилик изҳор қилди. У социализм қуришда, ватанни равнақ топтиришда қардош болгар халқига улкан муваффақиятлар тилади.

Зиёфат самимий вазиятда ўтди.

ЕР КУРРАСИ АЛАНГАЛАНИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАЙМИЗ!

Ўзбекистон меҳнаткашлари БМТ ва Жаҳон тинчлик кенгашининг қарорига биноан ўтказилаётган қуролсизланиш учун ҳаракат ҳафталигининг биринчи куни — 24 октябрни оммавий митинглар, тинчлик вахталари, намойишлар билан нишонладилар. Улар тинчликка бўлган азму қарорини изҳор қилиб, АҚШ бошчилигидаги милитаристларнинг инсониятни ядро ҳалокати сари судраётган агрессив сиёсатини лаънатламоқдалар.

Тошкентдаги «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Илғор тикувчи-моторист М. Отахўжаева минбарга чиқади.

— Фашистлар Германиясига қарши жангда йигирма миллион ўғил-қизидан жудо бўлган совет кишилари урушни истамайдилар, — деди у. — Биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев ўртага қўйган ва қуролсизланиш, тинчликни мустаҳкамлаш йўлини кўрсатиб берадиган тинчликсеварлик ташаббусларини астойдил маъқуллаймиз. Мен планетадаги барча оналарни фарзандларимиз ва набираларимизни ядро ёнғинидан ҳимоя қилиш учун куч-ғайратларни бирлаштиришга даъват этаман.

Бирлашма ишчилари М. Муродова, К. Эшонова, район Советининг депутати А. Жўраева ва сўзга чиққан бошқа кишилар қурол кучи ёрдамида тарихнинг боришини ўзгартиришга уринаётган, Исроилнинг қароқчилик сиёсатини, ЖАР ва Чили фашист режимларини ошкора қўллаб-қувватлаётган вашингтонлик сиёсатдонларнинг бемаъни хатти-ҳаракатларини қаҳр-ғазаб билан қораладилар.

Корхона меҳнаткашлари қабул қилинган резолюцияда тинчлик тўғрисидаги ғамхўрлик учун, халқаро вазиятни соғломлаштириш йўлидаги куч-ғайратлар учун КПСС ва Совет ҳукуматига қизғин миннатдорчилик изҳор қилдилар. Совет Иттифоқи, дейилади резолюцияда, ядро хавфини бартараф этиш йўлида адолатли аҳдлашувга эришиш учун имкони бўлган барча ишларни қилди, энди гап АҚШ ва НАТОга аъзо бўлган бошқа мамлакатларда қолди.

Чирчиқдаги трансформатор заводининг ишчи ва хизматчилари қуролсизланиш учун ҳаракат ҳафталигини зарбдор вахта билан бошладилар. Кўпгина иш жойларида тинчлик кабутари тасвирланган вимпеллар ўрнатилди — корхонанинг юзлаб ишчилари кунлик иш ҳақини Совет Тинчлик фондига ўтказишга қарор қилдилар.

Шу куни республиканинг саноат корхоналари, қурилишлари, колхоз ва совхозларида оммавий митинглар ўтказилди. (ЎзТАГ).

СОФИЯДА СУҲБАТЛАР

СОФИЯ, 23 октябрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. И. Рижков бугун БКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси БХР Министрлар Советининг Раиси Г. Филипов билан учрашди.

Совет — Болгария муносабатларига ва Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитети ишининг якунларига оид масалалар юзасидан фикрлашиб олинди. Халқ хўжалигининг турли тармоқларида биргаликдаги ишлаб чиқариш ва илмий фаолиятнинг илғор формаларидан фойдаланиш асосида СССР билан БХР ўртасидаги ҳамкорликни янада чуқурлаштиришга доир навбатдаги вазифаларга алоҳида эътибор берилди.

Дўстлик ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтган суҳбатда БКП Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, БХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари А. Луканов, БХР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари, БХР Планлаштириш давлат комитетининг раиси И. Илиев, БХР ташқи савдо министри Х. Христов, БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев ва СССРнинг БХРдаги элчиси Л. И. Греков иштирок этдилар.

* * *

Шу куни Н. И. Рижков ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Л. Штроугал билан учрашди.

Хусусан фан-техника тараққиёти суръатларини жадаллаштириш негизида Совет Иттифоқи билан Чехословакиянинг экономикасини интенсивлашни кучайтиришда Совет — Чехословакия ҳамкорлигининг роли муҳим аҳамиятга эга эканлигини назарда тутиб, шу ҳамкорликка оид бир қанча масалалар кўриб чиқилди.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

* * *

Суҳбатларда СССР ташқи савдо министри Б. И. Аристов иштирок этди.

* * *

Шу куни Н. И. Рижков РКП Марказий Комитети Сиёсий ижроия комитетининг аъзоси, РСР ҳукуматининг Бош министри К. Дэскэлеску билан суҳбатлашди.

Ҳукуматларнинг бошлиқлари турли соҳаларда Совет — Руминия ҳамкорлигига оид масалаларни кўриб чиқдилар, СССР билан РСР олдида турган социал-иқтисодий вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш манфаатлари йўлида шу ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш тадбирлари тўғрисида фикрлашиб олдилар.

Суҳбат дўстона, ўртоқларча вазиятда ўтди.

ДЕЛЕГАЦИЯ СОФИЯДАН ҚАЙТИБ КЕЛДИ

СОФИЯ, 23 октябрь. (ТАСС). Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатлар Сиёсий маслаҳат комитетининг навбатдаги кенгашида иштирок этган Совет делегациясининг аъзолари А. А. Громико, Н. И. Рижков, Э. А. Шеварднадзе, С. Л. Соколов, К. В. Русаков, Б. И. Аристов бугун Софиядан жўнаб кетдилар.

СССР ва БХР давлат байроқлари кўтарилган аэродромда уларни Т. Живков, Г. Филипов, Д. Журов, П. Младенов, Д. Станишев ва бошқа ўртоқлар кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг БХРдаги элчиси Л. И. Греков ва БХРнинг СССРдаги элчиси Д. Жулев бор эдилар.

* * *

Москвадаги аэродромда делегация аъзоларини КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари Г. А. Алиев, В. М. Чебриков, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидатлар В. И. Долгих, В. В. Кузнецов, Н. В. Тализин, бошқа ўртоқлар кутиб олдилар.

XXII „ОҚ ОЛТИН" хирмонига

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 24 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	0,51	93,75	0,06	34,51
Наманган	1,00	91,00	0,67	71,84
Тошкент	0,75	90,56	0,48	97,28
Хоразм	0,89	84,50	0,78	42,21
Андижон	0,47	78,17	0,11	49,35
Сирдарё	1,22	77,88	1,10	94,94
Сурхондарё	0,25	77,36	0,16	80,07
ҚҚАССР	1,24	76,90	1,02	63,47
Бухоро	0,78	76,47	0,09	15,24
Навоий	0,98	69,54	0,53	39,24
Жиззах	1,26	68,63	0,91	73,85
Самарқанд	1,04	63,32	0,42	39,97
Қашқадарё	0,86	52,53	0,66	37,18
Республика бўйича:	0,83	76,86	0,53	57,50
Шу жумладан, ингичка толали пахта				
Сурхондарё	0,47	120,80	0,33	138,34
Наманган	0,64	97,54	—	—
Бухоро	1,19	56,67	—	—
Қашқадарё	1,13	38,95	1,53	30,29
Навоий	1,11	37,92	0,77	5,26
Республика бўйича:	0,74	87,32	0,71	91,31

Партия турмуши: мавсум коммунистларнинг ишларида

МУВАҚҚАТ ГРУППА ҲАРАКАТДА

Мувақкат группа ташкилотчиси Исроил Абдуллахўжаев группа йиғилишини якунлар экан, шундай деди:

— Йиғим-теримнинг ҳал қилувчи дамлари бошланди. Биз 150-200 тоннадан пахта териш мажбуриятини олганмиз. Ҳар бир дақиқа ғанимат. Шундай экан, кунлик суръатни оширишга алоҳида эътибор беришимиз керак. Энди ҳар биримиз 2-3 тоннадан, айрим кунлари эса 3-4 тоннага етказиб пахта теришга эришайлик. Шундагина йиллик планни ўз вақтида бажарамиз.

Коммунистлар Собир Асадуллаев ва Ғофир Нишоновлар ҳам бу фикрни давом эттиришиб, пахтани тез ва сифатли териш, ҳосилнинг бирор толасини нобуд қилмаслик ҳақида тўхталишди.

Йиғилишда иштирок этаётган совхоз партия ташкилотининг секретари Асадулла Қодиров беш кунликда ғолиб чиққан 2-терим звеноси бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган механизатор И. Абдуллахўжаевга вимпел топширди. Звенонинг бошқа аъзолари эса пул мукофоти билан тақдирланди.

Бўз районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Партия XX съезди» совхозида йиғим-терим мавсуми кундан кунга қизиб бормоқда. Унда коммунистлар пешқадамлик қилаётирлар. Совхоз пахтакорлари якунловчи йилда ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш учун курашмоқдалар. Бунинг учун улар асосан техникага суяниб иш олиб боришяпти. Техника — деҳқоннинг қаноти эканлигини мана бу рақамлардан кўриш мумкин. Яқин йилларда ҳам совхоз йиллик топшириқни адо этолмай, давлатдан қарздор бўлиб қоларди. Моҳир пахтакор, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Абдуфаттоҳ Солиев директор этиб тайинланди. Совхоз партия ташкилоти дирекция билан ҳамкорликда ўрта бўғин кадрларини танлаб, жой-жойига қўйди. Пахтачилик илмини яхши билган деҳқонлар бўлим ва бригадаларга етакчилик қила бошлади. Бу ўз самарасини берди. Бундан уч йил муқаддам совхоз 2,5 миллион сўм зарар кўрган бўлса, орадан икки йил ўтиб, 800 минг сўм фойда олди. Якунловчи йилда 2 миллион сўмлик фойда кўриш учун курашилмоқда.

Бу йил 70 та терим машинасининг ҳар бирида 113 тоннадан пахта терилади. Бу — 8855 тонна пахта бункердан тўкилади, деган гап. Совхознинг мавжуд 1100 ишчисининг ҳар бири 2200 килограммдан пахта теришга аҳд қилишди. Бу шахсий мажбуриятлар тасдиқланди.

Бунга қандай эришилади? Совхоз партия ташкилотининг секретари А. Қодиров йиғим-терим ҳақидаги тадбирларни қўлга олди.

— Бу йилги мавсумнинг ҳар бир дақиқаси ҳисобга олинган, — деди у. — Ҳосилнинг 80 процентини машиналар билан териб олишга аҳд қилганмиз. Бу йилги ташаббусларимиздан яна бири четдан ҳашарчи олмаслик.

Механизаторлар ва ремонтчилар мавжуд техникани ўз вақтида ремонт қилишга алоҳида эътибор бердилар. Август ойининг охиридаёқ 70 та пахта, кўсак териш ва чувиш машиналари мавсумга тахт қилиб қўйилди. Механизаторларнинг малакаси оширилди. Йиғим-теримни ипатоволиклар усулида ўтказиш учун совхозда марказий штаб, 6 та отряд, 13 та терим звеноси тузилди. Иш икки сменада олиб борилди. Отрядлар қошида ишлайдиган ер тайёрлаш, транспорт, техник ва маиший хизмат кўрсатиш звеноларининг иши пухта ва аниқ ташкил этилди. Бу эса йиғим-теримда уюшқоқликни таъминлади.

Олтита мувақкат партия группаси тузилди. Унга 54 коммунист уюшган. Улар сўз ва иш бирлигини таъминлаш, ҳар бир коммунистнинг авангардлигини оширишга эътибор бермоқдалар.

Совхоз партия ташкилоти ташкилий ва тарбиявий ишда туб бурилиш ясашга ҳаракат қилаётир. «Ишчанликни ошириш, ғояларни практикага самарали жорий этиш маҳорати диққат марказида турибди, — деган эди ўртоқ М. С. Горбачев. — Ишчанлик — шунчаки куч-ғайрат ва ташкилотчилик уқувидан иборат эмас. Ишчанлик — реал фикрлашдан, конкрет ҳаракат қилишдан, вужудга келаётган проблемаларни тўғри ҳал этишдан, фақат бир нарсага — халқ манфаатларига амал қилиб ижодий ҳал этиш қобилиятидан иборат».

Социалистик мусобақа зафарлар омилидир. Йиғим-терим илғорлари ҳар беш кунда рағбатлантириб борилаётир. Илғорлар шарафига Қизил байроқлар кўтарилаётир, вимпел ҳамда пул мукофотлари берилаётир. 1-бўлимнинг Т. Гулмуродов, 2-бўлимнинг Ҳ. Охунов, 4-бўлимнинг Ҳ. Абдувоҳидов, 5-бўлимнинг Т. Кичинова, 6-бўлимнинг Ў. Комилов бошлиқ бригада аъзолари пахта тайёрлаш йиллик социалистик мажбуриятларини бажариш учун курашмоқдалар. Бу ташаббус кенг ёйилмоқда. Республикада хизмат кўрсатган механизатор Исроил Абдуллахўжаев, район Совети депутати Обид Рўзиев, Йўлдош Мирзаев, Абдумажид Ашурматов, Иброҳим Холматов, Собир Асадуллаев, Ғофир Нишонов сингари коммунистлар социалистик мусобақада бир неча бор ғолиб чиқдилар. Улар кунига 3-4 тоннадан пахта теришга эришмоқдалар.

— Мен ўтган йили 170 тонна пахта терган эдим, — дейди моҳир механизатор И. Абдуллахўжаев. — Бу йилги мавсум бизларга алоҳида масъулият юкламоқда. Йиғим-теримни қисқа муддатларда ўтказишга аҳд қилганмиз. Ана шу ишда биз, коммунистлар ўзимизни масъул, деб ҳис қиляпмиз. Шу кунгача 150 тонна пахта тердим. Мажбуриятим эса 200 тоннадир. Бу менинг КПСС XXVII съездига муносиб тўёнам бўлади.

Совхоз партия ташкилоти дала шийпонларида, йиғим-транспорт отрядлари штабларида, бевосита даланинг ўзида дала гвардиячилари ва кўпмингкилограммчи теримчилар учун ҳамма шарт-шароитларни яратмоқда. Улар дам олишларини кўнгилли ўтказишлари учун кинофильмлар кўрсатиляпти. Бадиий ҳаваскорлик тўгараклари қатнашчилари жозибали қўшиқ, рақс ва куйлари билан чиқишаётир.

Сиёсий ахборотчи, агитатор ва лекторлар ҳамма вақт йиғим-терим қаҳрамонлари орасида. Бунда Ҳошимжон Охунов, Ҳакимжон Абдувоҳидов, Абдувойит Абдусаматов, Ҳанифахон Холиқова, Абдусалим Турсунов, Султонбек Сатторов ва бошқаларнинг ҳиссаси катта бўлаётир.

Бугунги кунда совхоз дирекцияси ва бўлим идораларига борсангиз қабул соатлари ўзгарганлиги ва ҳамма пахтакор эканлиги ҳақидаги шиорларга кўзингиз тушади. Бу бежиз эмас. Пахта йиғим-теримида ҳамма ўзини пахтакор деб ҳисоблайди. Ҳамма осмонўпар «оқ олтин» хирмонининг яратилишига муносиб ҳисса қўшиш иштиёқида яшайди, меҳнат қилади.

М. ПИРМАТОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбири.

МЕҲНАТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

Келаси йил ҳисобига

Бухоро тўқимачилик комбинати 2-фабрикаси тўқувчиси Неля Волгина Улуғ Октябрь байрами шарафига зиммасига олган мажбуриятини бажарди. Ҳозир тезкор ишчи 1986 йил июнь ойи ҳисобига газлама тўқимоқда.

Тўқувчининг бу комбинатда иш бошлаганига икки йил бўлди, холос. Аммо у шу қисқа муддат ичида ўз касбининг моҳир устаси бўлиб етишди. Дастгоҳларга хизмат кўрсатиш зонасини кенгайтирди. Иш вақтининг ҳар бир дақиқаси қадрига етиб меҳнат қилди.

Коммунист Неля Васильевна Волгина КПСС XXVII съезди очиладиган кунгача ўн иккинчи беш йиллик биринчи йили планини адо этишга аҳд қилган.

Унумдорлик ошмоқда

Нукус тикувчилик фабрикаси тайёрлайдиган айрим кийим-кечакларнинг эскириб қолган моделларига харидор чиқмай қолди. Савдо вакиллари билан маслаҳатлашилганидан сўнг корхонада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларнинг учдан бири янгиланди. Натижада узоқ вақт қолоқликдан чиқолмай келган фабрикада аниқ иш мароми вужудга келди. Ана шу барқарорликни сақлаб қолиш учун бу ерда конструкторлик бюроси ташкил қилинди. У тайёрланаётган буюмларни такомиллаштириш билан шуғулланади.

Ҳамкорлик туфайли

Вобкент тўқимачилик фабрикаси коллективи беш йиллик якунловчи йили учун зиммасига олган социалистик мажбуриятининг муҳим бандларидан бирини бажарди. Корхонада ҳар бир ишчи ҳисобига меҳнат унумдорлиги ўртача планда белгиланганидан 350 сўмликдан зиёд ошди. Ана шунинг ҳисобига истеъмолчиларга қўшимча ўн минглаб метр газлама жўнатилди.

Вобкентликлар бу муваффақиятга калининлик тўқимачиларнинг ускуналарни намунали ҳолда сақлаш борасидаги тажрибаларини қўлланиш туфайли эришдилар.

«МОЛНИЯ—I» УЧИРИЛДИ

1985 йил 23 октябрь куни Совет Иттифоқида навбатдаги алоқа йўлдоши — «Молния—1» учирилди. «Молния—1» алоқа йўлдоши олис телефон-телеграф радио алоқаси системасидан фойдаланишни таъминлаш, шунингдек СССР Марказий телевидениеси программаларини «Орбита» тармоғи пунктларига олиб эшиттириш учун мўлжалланган.

«Молния—1» йўлдоши орқали алоқа сеанслари белгиланган программага мувофиқ ўтказилади.

(ТАСС).

«КОСМОС — 1697» ПАРВОЗДА

1985 йил 22 октябрь куни Совет Иттифоқида ернинг навбатдаги сунъий йўлдоши — «Космос-1697» учирилди.

Йўлдош ичига космик фазони тадқиқ қилишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган. Аппаратлар нормал ишлаб турибди.

Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

(ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДА ҚОЛСА...

Ишчи ва қурувчининг унумли меҳнат қилиши кўпгина омилларга боғлиқ. Улардан бири ишчилар таъминотини яхшилаш масаласидир. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, қаерда бу вазифа талаб даражасида ташкил этилса, ўша ерда меҳнатда самарали натижаларга эришилмоқда. Афсуски, меҳнаткашларга савдо хизмати кўрсатиш ҳамма жойда ҳам намунали йўлга қўйилган, деб бўлмайди.

Яқинда Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг ишчилар таъминоти бошқармасига қарашли тармоқларда ўтказилган текшириш натижасида соҳа фаолиятида муайян камчиликлар борлиги маълум бўлди. Министрлик савдо ташкилотларининг 30 проценти товар обороти планини бажармаётир, реализация қилинмаётган товарлар миқдори мунтазам ошиб бормоқда. Савдо тармоқларида санитария қоидаларига риоя қилмаслик, харидорлар ҳақига хиёнат қилиш ҳоллари содир бўляпти. Деярли ҳар икки магазиннинг бирида нон, туз, қанд, чой гугурт сингари зарур товарлар йўқ. Санитария-гигиена қоидалари қўпол равишда бузилаётганлиги аниқланди. Ошхоналарда идиш-товоқ ювадиган машиналар йўқ, борлари ҳам ишламайди. Баъзи жойларда иссиқ сув йўқлиги, холодильник ва савдо-технологик жиҳозлар ишламаслиги туфайли муайян қийинчиликлар юзага келмоқда.

Ишчилар таъминоти бошқармаси бошлиқлари партия ва ҳукуматимизнинг ичкиликбозлик ва алкоголизмга қарши курашни кучайтириш тўғрисидаги кўрсатмаларини бажариш учун конкрет иш қилмаётирлар. Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг бу борадаги буйруғи барча савдо тармоқларида тўлиқ бажарилмаётир, жойларда ушбу муҳим вазифани амалга оширишни назорат қилиш бўшаштириб юборилган. Айрим ишчилар таъминоти бўлимларида ичкиликбозликка қарши кураш тадбирлари юзаки ишлаб чиқилган. Уларда ярим фабрикат маҳсулотлари, шарбатлар ва бошқа чанқоқбосди ичимликлар билан савдо қилувчи янги магазинлар ва павильонлар очиш кўзда тутилмаган. Шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида министрлик ишчилар таъминоти бошқармаси чанқоқбосди ичимликларни лимитдагидан 4,7 минг декалитр кам, виноарақ маҳсулотларини пландагидан 1,3 минг декалитр кўп олганлигининг ўзи ҳам бошқарма раҳбарлари партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларини бажаришга масъулиятсизлик билан қараётганлигини кўрсатади. Корхоналар яқинига жойлашган айрим савдо дўконларида рухсат йўқлигига қарамай спиртли ичимликлар бемалол сотилмоқда.

Ишчилар таъминоти бошқармаси ва бўлимларида савдо ва ҳисоб-китоб ишлари қатъий контрол қилинмайди. Текшириш ва ревизиялар пайтида савдо дўконларидаги ҳақиқий аҳвол рўй-рост очиб ташланмайди. Министрлик коллегия йиғилишида таъминот бошқармасининг фаолияти уч йилдан бери кўрилмаётир. Савдо дўконларидаги камчиликлар ана шу эътиборсизлик оқибатида юзага келмоқда.

Республика Халқ контроли комитети ишчилар таъминоти ишини етарли назорат қилмаганлиги, ичкиликбозликка қарши кураш тадбирларининг тўлиқ амалга оширилишини таъминламаганлиги учун республика бинокорлик материаллари саноати министрининг ўринбосари Ш. Иноятовга ҳайфсан эълон қилди.

Шунингдек, «Самарқандмрамор» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Узбеккровля» комбинати ишчилар таъминоти бўлимларининг бошлиқлари И. Сафиулов, Р. Лутфуллаев, «Ахангаранцемент» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлиғи А. Гевондянга ҳам маъмурий жазо берилди.

ОШКОРАЛИК САМАРАСИ

«Диққат! Диққат! Колхоз радиоузелидан гапирамиз. Халқ контроли группасининг текшириш якунлари билан танишинг...»

Пахта йиғим-терими авж олган шу кунларда Тўрткўл районидаги Димитров номли колхоз аъзолари назоратчиларнинг фаолияти ҳақидаги хабарларни диққат билан тинглайдилар. Хўжалик халқ назоратчилари группасининг раиси Қодир Раимберганов радиоузел орқали теримда сусткашликка, исрофгарчиликка йўл қўяётган бригадалар, мутасадди шахсларнинг номларини бирма-бир санаб ўтади, масъулиятсизлик кўринишларини эл эътиборига ҳавола этади. Эшиттириш давомида ишдаги камчилик ва нуқсонларни кўрсатиб ўтиш билан бирга, илғорлар тажрибаси ҳам пропаганда қилинади.

Қ. Раимберганов навбатдаги эшиттириш пайтида илғор бригада бошлиғи, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Султонбой Рўзимовни микрофонга таклиф этди. У бригада даласида қандай қилиб юқори ҳосил етиштирилгани пахтани исрофгарчиликсиз йиғиб-териб олиш учун нима ишлар қилинаётгани ҳақида сўзлаб берди.

Назоратчилар ишидаги ошкоралик ўзининг ижобий натижаларини беряпти. Радио орқали танқид қилинган жойда эртасигаёқ ишда кескин бурилиш ясалиб, сифат ва самарадорлик учун қизғин кураш кетяпти.

— Назоратчилар, — дейди колхоз раиси, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор Комил Назаров, — коллектив олдида турган юксак социалистик мажбуриятларнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшмоқдалар.

Дарҳақиқат, хўжаликнинг 133 назоратчиси пахтани қисқа муддатда нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш йўлида сидқидилдан ишламоқда. Мавсумда 9 та мувақкат группа ташкил этилган. Группа аъзолари пахтазор ва хирмонларни, йўлларни назорат қилиб боришаётир.

В. ШТАПОВ,
Ўзбекистон ССР Халқ контроли комитети сектор мудири.

Мусобақада пешқадамлик қилаётган «Узбекшахтострой» тресті 6-қурилиш бошқармасининг Р. Рўзибоев бошлиқ комплекс бригадаси бунёдкорлари кон транспорти ускуналарини ремонт қилиш заводи қурилишини жадал олиб бормоқдалар.

Суратда: трест партия комитетининг аъзоси, Октябрь Революцияси ордени нишондори Р. Рўзибоев (чапдан иккинчи) бригада ишчилари билан.

Н. Шарипов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми фалсафа фанини ривожлантиришга катта ҳисса қўшганлиги, Ўрта Осиё республикалари учун партия ва совет кадрлари тайёрлаш соҳасида кўп йил самарали ишлаганлиги учун Тошкент Олий партия мактаби илмий коммунизм кафедрасининг раҳбари, фалсафа фанлари доктори, профессор Қўрғон Бўронович **Бўронов**га «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби» фахрий унвони берди.

XXVII МАТБУОТ МАРКАЗИ ХАБАР ҚИЛАДИ

● АНДИЖОН

Комсомолобод районидаги «Оқолтин» совхозида пахта тайёрлаш бўйича социалистик мажбурият бажарилди. Республика хирмонига пландаги 3650 тонна ўрнига 3963 тонна юқори сифатли хом ашё топширилди. Пешқадам коллектив ҳосилдорликни 23 центнерга етказиш ва яна 250 тонна пахта тайёрлаш бўйича оширилган социалистик мажбурият қабул қилди.

* * *

Избоскан районидаги «Комсомол» колхози миришкорлари йиллик план бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар. Ҳар гектар ердан 33,5 центнердан ҳосил олиниб, давлатга 2385 тонна «оқ олтин» сотилди.

● ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР

Амударё районида яна бир хўжалик — Жданов номли колхоз пахта тайёрлаш планини адо этди. Давлатга топширилган 2686 тонна пахтанинг 1800 тоннаси «зангори кема»лар бункеридан тўкилди.

Илғор механизаторлардан Соатбой Бўронов, Болтабой Худоёров ва Йўлдош Самандаровлар 150-160 тоннадан пахта териб, хирмонга баракали улуш қўшдилар. Чевар теримчилардан Гуландон ва Бибисора Абдуллаевалар ҳозиргача 10 тоннадан дурдона теришди. Колхозчиларнинг янги марраси — планга қўшимча яна 500 тонна хом ашё тайёрлашдан иборат.

* * *

Қўнғирот райони хўжаликларида дала шийпонларининг йўқлиги туфайли меҳнат унумдорлиги пастлигича қолмоқда. Бу ерда ҳар бир машина билан териб олинаётган хом ашё ўртача бир тоннага ҳам етмаётир. Теримчиларнинг кунлик иш унуми 20 килограммга тўғри келяпти.

● ХОРАЗМ

Хонқа районидаги Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари зафар маррасини эгалладилар. Улар мавсум охирига қадар яна 855 тонна «оқ олтин» тайёрлаб, ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 41 центнерга етказишга аҳд қилишди.

● ҚАШҚАДАРЁ

21 октябрь куни область далаларида мавжуд 3553 «зангори кема»нинг 1638 таси ишлатилди. Ҳар бир агрегат ёрдамида 1,3 тоннадан пахта териб олинди. Шу куни область далаларида 167 минг 455 киши этак боғлаб пахта терди. Ҳар бир теримчининг иш унуми 35 килограммни ташкил этди.

Кунлик ўсиш Баҳористон районида ҳамон пастлигича қолмоқда. Бу ерда бир кунда йиллик планнинг 0,86 проценти миқдорида пахта тайёрланяпти.

* * *

Китоб райони пахтакорлари кунига 1,42 процентга тенг «оқ олтин» тайёрлаб, илғорлар қаторидан ўрин олиб туришибди.

● ТОШКЕНТ

Айни кунларда область пахтазорларида 2200 та терим машинаси ишлатилмоқда. Ҳар бир агрегатнинг ўртача иш унуми 1,5 тоннани ташкил этяпти. Ҳозиргача «зангори кема» бункеридан 250 тонна «оқ олтин» тўккан Ғалаба районидаги Киров номли колхоз механизатори М. Исабеков ўзаро меҳнат беллашувида илғорликни қўлдан бермаётир.

* * *

Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхоз пахтакорлари йиллик планни муддатидан илгари адо этдилар. Қабул пунктларига топширилган 2600 тонна «оқ олтин»нинг 70 проценти машиналар ёрдамида териб олинди.

● НАМАНГАН

Задарё районидаги Ильич номли совхозда якунловчи йил плани бажарилди. Қабул пунктларига топширилган 9216 тонна хом ашёнинг 85 проценти биринчи сортга қабул қилинди.

* * *

Норин районидаги Энгельс номли, «Пахтакор» колхозларида ҳам пахта тайёрлаш плани якунланди.

● САМАРҚАНД

Пахтачи районидаги Карл Маркс номли колхозда ишлаётган 12-ўрта мактаб ўқувчиларидан иборат ишлаб чиқариш бригадаси ўз социалистик мажбуриятини бажарди. 24 гектар ернинг ҳар гектаридан 42 центнердан «оқ олтин» йиғиштириб олган ёш пахтакорлар бу кўрсаткични 45 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

● ФАРҒОНА

Бағдод районидаги «Ленинград» колхози меҳнатчилари йиллик план бажарилганлигини маълум қилдилар. Улар қабул пунктларига 3910 тонна хом ашё топширишди. Миришкорлар яна 600 тонна «оқ олтин» тайёрлаш учун йиғим-теримни уюшқоқлик билан давом эттиришмоқда.

● САМАРҚАНД

Иштихон районидаги «Зарбанд» совхози пахтакорлари йиллик план бажарилганлигини билдирдилар. 200 гектар қўриқ ернинг ҳар гектаридан 20 центнердан «оқ олтин» териб олинди. Хўжалик пахтакорларининг аҳди бу кўрсаткични 25 центнерга етказишдан иборат.

● ТОШКЕНТ

Ўрта Чирчиқ районидаги «Партия XXII съезди» колхози аъзолари йиллик план бажарилганлиги ҳақидаги ғалаба рапортига имзо чекдилар. Ҳозиргача қабул пунктларига 2111 тоннадан зиёд «оқ олтин» топширилди. Йиғим-теримни қизғин давом эттираётган ғолиб пахтакорлар ҳар гектар ер ҳосилдорлигини 32,7 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

МОСКВАДА МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

23 октябрь куни СССР Ташқи ишлар министрлигининг матбуот марказида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 40 йиллиги муносабати билан совет ва чет эл журналистлари учун матбуот конференцияси бўлиб ўтди. СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси В. Л. Исраэлян журналистлар ҳузурида сўзга чиқди.

СССР тинчлик воситаси бўлмиш БМТга ҳамиша катта аҳамият бериб келаётганлиги, адолатли демократик принциплар халқаро муносабатлар практикасида мустаҳкам қарор топишига сабот билан эришиш учун ҳаракат қилаётганлиги матбуот конференциясида таъкидлаб ўтилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти бундан қирқ йил муқаддам ана шу принциплар негизига қурилган эди. Совет Иттифоқи тинчликни сақлаш, ядро урушининг олдини олиш, ерда қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва шундай пойганинг космосга ёйилишига йўл қўймаслик, тенг ҳуқуқли халқаро ҳамкорликни ривожлантириш масалалари ташкилот фаолиятида асосий ўрин олиши учун куч-ғайрат сарфламоқда. БМТ шунга эришиши керакки, устав ва унинг асосида маъқулланган қарорлар қоғоздагина қолиб кетмай, балки амалга ҳам оширилиши лозим. Қирқ йиллик сана халқларнинг ва БМТга аъзо бўлган давлатларнинг ядровий уруш хавфини бартараф этишга ҳамда халқаро тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга қаратилган куч-ғайратларини сафарбар этишнинг қўшимча омили бўлиши мумкин ва лозим.

Журналистларнинг саволларига жавоблар қайтарилди.

(ТАСС).

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ОБ-ҲАВОДАН НОЛИМАНГ

Хатирчи районидаги СССР 60 йиллиги номли совхоз директорининг чорвачилик бўйича ўринбосари Т. Қурбоновнинг парвойи фалак. У ўзини бегуноҳ деб юрибди. Сут ва гўшт тайёрлаш тўққиз ойлик плани атиги 50 процент бажарилди. Бунинг учун қиш айбдор, — деб ҳисоблайди у, — қиш роса чўзилиб, қаттиқ келди. Шу боисдан озуқа етмай қолди. «Бу қишловга қандай тайёргарлик кўряпсиз?» — деб сўраб қолгудай бўлсангиз, бунга ҳам жавоб таппа-тахт: сурункасига икки қиш қаттиқ келмаса керак.

Иш эса ўлда-жўлда. Совхоз фермасида ҳанузгача чорва биноларини ремонт қилиш ва иситишга киришилгани йўқ. Ферма ҳовлисида эса тизза бўйи келадиган лой. Чор атроф ифлос бўлгани учун моллар тез-тез касалга чалинмоқда. Озуқа кам бўлса ҳам қўшиб ёзишлар кўп. Оқ қоғозни қора қилиб, 418 тонна пичан тайёрланди, деб ёзиб қўйилган бўлса ҳам, бу сонда бор-у, саноқда йўқ. Озуқа ортиқча исроф бўлмоқда. Сигирларга кўкпоя рациондагига қараганда икки баравар кам берилмоқда. Шу боисдан ҳам совхоз чорвачилигида, мабодо қиш илиқ келган тақдирда ҳам, аҳволнинг ўзгариши амри маҳол.

С. РУХМАЛЕВ,
ЎзТАГ мухбири.
Навоий области.

«Совет Ўзбекистони» материаллари изидан

«БУ—ЎЧ ОЛИШ ЭМАСМИ?»

Газетанинг шу йил 22 август сонида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақолада Москва районидаги Янгийўл қишлоқ Совети ижроия комитети раиси О. Абдураҳмоновнинг хизмат вазифасини суиистеъмол қилаётганлиги ва нотўғри хатти-ҳаракатлари очиб ташланган эди.

Ушбу мақола юзасидан Андижон область партия комитети ва область Совети ижроия комитетидан жавоблар олинди.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИ йўллаган жавобда шундай дейилади:

— Мақола Москва район партия комитети бюросида муҳокама қилинди, ундаги фактлар тўғри ва ўз вақтида ёритилган, деб топилди.

О. Абдураҳмоновга хизмат вазифасини суиистеъмол қилганлиги, молиявий камчиликларга йўл қўйганлиги ва қўли остидаги ходимларга, айрим шахсларга нисбатан қўпол муомалада бўлганлиги учун ҳисоб варақасига ёзиш шарти билан қаттиқ ҳайфсан берилди. Янгийўл қишлоқ Совети ижроия комитети бошланғич партия ташкилоти собиқ секретари Р. Юнусовага раҳбарнинг нотўғри хатти-ҳаракатларига нисбатан принципсизлик ва келишувчанлик қилганлиги кўрсатиб ўтилди. Москва район агросаноат бирлашмаси Совети раиси К. Маҳмудовга О. Жойнақовнинг ҳамда О. Абдураҳмонов ўғилларининг ер участкаси масаласини кўриб чиқиш ва ҳал этиш, бундан буён ер участкаси ажратишда колхоз Уставининг бажарилишини таъминлаш топширилди.

Халқ депутатлари Янгийўл қишлоқ Совети сессияси О. Абдураҳмоновни раислик вазифасидан бўшатди.

«Бу — ўч олиш эмасми?» сарлавҳали мақола юзасидан АНДИЖОН ОБЛАСТЬ СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИдан олинган жавобда қайд этилишича, текширишда, шунингдек, молия интизоми ва Ўзбекистон ССР Ер кодекси бузилишига йўл қўйилганлиги ҳам аниқланди.

Мазкур масала область Совети ижроия комитети мажлисида кўриб чиқилди. Қабул қилинган қарорда район Совети ижроия комитетига Янгийўл қишлоқ Совети ижроия комитети раиси О. Абдураҳмоновга нисбатан принципсизлик қилганлиги, фақат газетада мақола босилиб чиққанидан кейингина у сессияда вазифасидан четлаштирилганлиги кўрсатиб ўтилди.

Халқ депутатлари шаҳар, район, қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетларига «Бу — ўч олиш эмасми?» сарлавҳали мақолани ўз мажлисларида ўрганиб чиқиш ва муҳокама қилиш тавсия этилди.

Шунингдек, «Бу — ўч олиш эмасми?» сарлавҳали танқидий мақола юзасидан Андижон область Совети ижроия комитетининг адлия бўлими ҳамда область судидан ҳам жавоблар олинди.

ҲАМКОРЛИКНИ РИВОЖЛАНТИРИБ

24 октябрь куни Тошкентда медицина саноати соҳасида ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет — Венгрия доимий ишчи группасининг мажлиси қўшма протокол имзолаш билан ниҳоясига етди. Ҳужжатда Венгрия Халқ Республикаси ва СССРда медицина техникаси ва дори-дармонлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш планларини янада мувофиқлаштириш кўзда тутилади. Беш йилликда ўзаро маҳсулот етказиб бериш рўйхати ва ҳажми аниқланди.

— Биз Тошкентдаги учрашувда тармоқда ихтисослаштириш ва кооперациялашни ривожлантиришнинг энг муҳим йўналишларини муҳокама қилдик, — деди делегация бошлиғи, ВХР саноат министрининг ўринбосари Иштван Кертвееш. — Бундан ташқари, электрон диагностика аппаратлари ва бошқа илғор медицина техникаси, жумладан, корхоналарда операция ва медицина пунктлари учун асбоб-ускуналарни биргаликда яратишга оид янги таклифлар кўриб чиқилди.

Беш кун давом этган мажлис қатнашчилари Тошкент химия-фармацевтика заводи, илмий тадқиқот муассасаларининг иши билан танишдилар, Ўзбекистон пойтахти ва Самарқанднинг диққатга сазовор жойларини кўздан кечирдилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАРИНИНГ IX СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

«Совет Ўзбекистони» йўлланмаси билан

БИР ҲОВУЧ ҚУЁШ...

ХИРМОНЛАРИМИЗ БАСТИ БИЛАН ДЕҲҚОНЛАРИМИЗ БЎЙИ ЎЛЧАНАР...

Тошкент остонасидан тоғлар қоясигача,
Зумрад япроқлар ичра
«оқ олтин»ни кўраман.

Дарҳақиқат, диёримизда «оқ олтин» ҳар бир хонадон остонасидан бошланади. Пахта шоир-у, адибнинг ҳам, ишчи-ю, олимнинг ва студентнинг ҳам таржимаи ҳолига айланиб қолгани ҳеч кимга сир эмас.

Серфайз қишлоқларнинг тупроқ йўлларида, пайкалларда, чаноқларда бир ўтли нигоҳни учратамиз. Бу — нурдек ёниб, офтобдек чарақлаб турган «оқ олтин»нинг нигоҳи. Бу нигоҳ мафтункор ҳам. У ҳаммани ўзига чорлаётир. Бу нигоҳ — муштоқлик нигоҳи. Бу — набирасини етаклаб пахтазорга чиққан бобонинг, келинини бошлаб, қизларини ёнига олиб пахта тераётган бувижонларнинг нигоҳидир. Мана, тонналар хаёли билан пахтазорда куйманиб юрган куюнчак деҳқон ҳузуридамиз. Деҳқон... саховатли кузимизнинг, далаларимизнинг, давримизнинг ва асарларимизнинг қаҳрамонидир у!

Андижон далалари диёримизнинг жавоҳир тўла бир сандиғига ўхшайди. Областнинг «оқ олтин» кони бўлган пахтазорларида юқори ҳосил усталари тер тўкаётир, улар уяётган хирмон кун сайин, соат сайин юксалаётир.

Агар сиз Андижонда бўлиб, Москва районидаги Киров номли колхоз пахтазорларини кезсангиз, Қумрихон Рустамованинг олам-жаҳон ишлари билан яқиндан танишсангиз, Избоскандаги «Партия XX съезди» колхози миришкорлари билан ҳамсуҳбат бўлсангиз, бободеҳқон Абдусамад Тиллабоевнинг чеҳрасидаги нурни, кўзларидаги қувончни кўрсангиз, «Октябрь 50 йиллиги» совхозидаги рекорд ҳосил устаси, механизатор Мадаминжон Умаровнинг «зангори кема»дан қандай оқилона фойдаланаётганига гувоҳ бўлсангиз, дилингиз шодликка тўлади.

Гарчи етмиш ёшда бўлса ҳам пахтазорини тарк этмай, эгат оралаб пахта териб юрган куюнчак бободеҳқон Исомиддин бува Арабовнинг ғайратига, ҳимматига таъзим қилмаслик мумкинми! Пахтаободлик мунис пахтакор Маъсудахон Умарованинг чамандек очилган пайкалларига, там-там теримчи қизларига: **«Ҳорманг!»** дегимиз келади.

Андижонни, водийнинг забардаст бир бўлаги, дейишади. Бу исбот талаб қилмайди, зеро Асака адирлари-ю, Хўжаобод боғларини, Олтинкўл-у, Шаҳрихоннинг ҳудудсиз пахтазорларини, бу ерлардан олинаётган беҳисоб ноз-у неъматларни кўз олдингизга келтиринг-а? Андижоннинг шаънига шаън, шавкатига шавкат қўшаётганлар ана шу ноз-неъмат ижодкорларидир. Уларнинг қўллари қадоқ, фикрлари тиниқ, даласига уларнинг эътиқоди баланд. Орзулари улуғ одамлардир улар. Деҳқон учун тупроқ саховати — қувонч, қуёшнинг ҳарорати — ризқ. Қай бир деҳқон билан қайси фаслда учрашманг, пахтасидан, донидан, чорбоғидан гап очади у. Кузнинг ёки баҳорнинг яхши келганидан яйраб гапиради. Еридан кўнгли тўлиб, ҳосилидан қувониб турган бўлса шеър ҳам тўқиб юборади!

Кузнинг баракати бойчечак туғилган кундан бошланади, дейди халқимиз. Демак, баҳор эшикдан мўралаши биланоқ деҳқон кузнинг тайёрлигини кўриш учун далага чиқади. Ери билан сирлашади. Такрор ва такрор унга розидил сўзлайди. Ҳосилнинг чўғи ҳам шу сирлашувга боғлиқ.

Олтинкўл районида бўлсангиз, қатор колхозларда барпо этилган улкан хирмонлар кўзингизни қувонтиради. Далаларда бир олам тароватни, она замин билан деҳқон сирлашувининг ширин меваларини кўрамиз. Район, асосан, уруғлик пахта етиштиради. 170 терим машинасида шунча баҳодир йигит шоҳи қийиқни пешонасига танғиб олиб, ким ўзарга пахта тераётир. Оддий пахтага нисбатан уруғлик пахтанинг ўзига хос инжиқлиги, нозиктаъблиги бор. Алоҳида парвариш, меҳнат ва айрича меҳр кутади деҳқондан. Хўш, ана шу — ғўзасига меҳрибонларнинг бугунги кайфияти қалай? Улар 8000 ўрнига 8500 тонналик уруғлик пахта хирмони барпо этишни кўзлаб туришибди. Райоиннинг умумпахта плани 41 минг 150 тонна. Ҳадемай улар илк довонни забт этишади.

Олтинкўлликлар бир неча йилдирки, планни уддалай олмасдан келишарди. Чунки мелиорациянинг аҳволи ёмон, техника абгор аҳволда бўлган.

Йиллар... фасллар... инсон тажрибасига тажриба қўшади. Унинг ниятлари ҳам улғаяди. Кечаги нуқсоннинг илдизи ойдинлашди. Районни қолоқликдан чиқариш учун кескин тадбирий чоралар кўрилди.

Аввало, иш техникани мустаҳкамлашдан бошланди. 89 та чопиқ трактори сотиб олинди. Кейин мелиорацияга алоҳида эътибор берилди. Ерларни карталаштириш эса диққат марказига кўчди: бир ярим минг гектар майда карта йириклаштирилди.

Энг муҳими, меҳнаткашлар даласини фарзанди каби севишга, ардоқлашга ўргандилар. Деҳқончилик маданияти бутун моҳият-эътибори билан кишилар онгига, юрагига етиб борди.

— Деҳқончилик маданияти нима? — деб сўраймиз район партия комитетининг янги секретаридан.

— Буни икки оғиз гап билан тушунтириш қийин, — дейди у. — Биринчидан, пахтани ўт босиб кетишига йўл қўймаслик керак. Бунинг учун ерга ишлов беришни тўғри ташкил этиш, ажриқдан тамомила тозалаш лозим. Ерни тўйдириб, уни ўғитлашга ҳам катта эътибор бериш даркор. «Тошкент», Калинин номли, Ленин номли, Навоий номли колхозларнинг далаларини ажриқ қоплаб ётар эди. Махсус техник мосламалар воситасида уни мутлақо йўқотишга эришдик. Ер текислашда равонликка эришиш сувни бир текисда таралишини таъминлайди, бу — деҳқончилик маданиятининг қони ва жони. Оралиқ экинлар, баҳорги экинлар, алмашлаб экиш ҳисобига ерни жонлантиришни йўлга қўйдик. Ҳосилдорликни ошириш учун бор имкониятларни ишга солдик. Пахта бир текисда ўсиши керак-да. Бир томони ғовлаб, иккинчи томони ўсмай қолса, бўлмайди. Бунинг олдини олиш учун зовурларни талаб даражасига келтиришга, ерларнинг захини қочиришга эришдик.

— Районда терим суръати қандай?

— 15000 киши далада. Шундан 5000 таси ёрдамчи. Ҳар 5 кунда теримнинг якуни сарҳисоб қилиняпти. Илғорларга мукофотлар, кўчма Қизил байроқлар таъсис қилинган.

— Болали оналарга шароит қандай? Кичкинтойлар қандай ҳаёт кечиряпти?

— Ҳар куни бир тонна сут тарқатилади. Болаларга алоҳида машиналар ажратилган. Махсус марказлашган ошхоналарда тайёрланган сутли овқатлар шийпонларга тарқатилади.

Ўтган йилларда ерларини ажриқ босиб ётган «Коммуна», Навоий номли, Калинин номли колхозлар бу йил карвоннинг бошида боришяпти. Ленин номли колхоз районда биринчи ўринда, 800 гектар пахта майдони бўлган бу хўжалик пайкалларида 1100 колхозчи тонгдан шомга қадар «оқ олтин» тераётир. Абдуҳаким Сатторов бошчилик қилаётган 2-бригада далаларида, айниқса, терим авжида. 20 гектар ернинг ҳосили машиналар билан терилаётир. Механизаторлар кунига 5—6 тоннадан пахта тўкяпти. Хўжаликда эса 280 гектар пайкалдаги ҳосил «зангори кема»лар билан терилаётир.

Далаларга назар ташланг-а, боболар набираларини, бувилар келин-у, қизларини ёнига олиб, оппоқ пахтазор оралаб бораётганини кўрасиз. Чеварларнинг хуш қўшиқлари эса меҳнат қилаётганларнинг кўтаринки кайфиятига қўшилиб, пайкаллар узра ёйилади.

Деҳқон ҳузурида бўлмоқ, унинг бир нафаслик суҳбатини олмоқ қўшиқлар ҳадя этади бизга. Ленин номли колхоз далаларида пахта тераётган илғор механизаторлар Холдавлат Қўчқоров, Мақсудали Асқаров, Абдухалил Ғайназаров, Нишон Шаропов, Ҳабибулла Асадуллаевлар билан суҳбатлашдик. Уларнинг ҳар бири «зангори кема» бункеридан ҳар куни 6—8 тоннадан «оқ олтин» тўкяпти. Механизаторлар учун яратилган шароит ҳам ибратона: икки маҳал иссиқ овқат, мева-чева, қаймоқ, чой... Далаларда яхши кайфият!

Чевар теримчиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Зиёдахон Ўтбосарова, Яйрахон Сотволдиева, Зулфия Деҳқонова каби дугоналаримиз ҳар куни 120—140 килограммдан пахта теришяпти.

2-бригада дала шийпонида ажиб манзаранинг гувоҳи бўлдик. Айни тушлик пайти. Тушлик қилган колхозчилар шийпонда ҳозиргина пайдо бўлган жанговар варақалар билан танишаётир. Улардан бири «Чақмоқ» деб аталади. Унда терим пешқадамларининг номи қизил ҳарфлар билан ёзилган. Варақага дид билан чиройли безак ишланган. Иккинчи жанговар варақа эса «Тўқмоқ» деб аталади. Унда қолоқ, ишининг суръати паст теримчиларнинг номи қора ҳарфлар билан қайд этилган, шунингдек, карикатуралар ҳам ишланган. Ҳар иккала жанговар варақа теримчиларнинг ҳам, ёрдамчиларнинг, яъни маориф ходимларининг ҳам кайфиятида, ишга муносабатида кескин ўзгариш ясаётир. Дарвоқе, шуниси ажабланарлики, «Чақмоқ»да номи зикр этилганларнинг деярли барчаси аёллар, «Тўқмоқ» эса нуқул йигитларни тўқмоқлабди.

— Йигитлар кўпроқ ҳисоб-китоб ишларида, — дейишади бизга. Бу ҳазил, албатта. Катта-ю, кичикнинг хаёли ҳозир бир нарса билан банд: бу чаноқдаги жавоҳирга бўлган меҳр-муҳаббат; бу — теримга, умумхалқ ишига муносиброқ ҳисса қўшиш туйғусидир.

Бир қўлида боласи, бир қўлида далалар бешиги; шу бешикни тебратиб меҳнат қилаётган, далаларнинг тўкин сепини териб, саранжом-саришта этаётган Манзурахон Ҳусанова, Жамилахон Сулаймонова, Салимахон Имомова каби онажонларимиз, ярим кечага қадар пунктга пахта ташиётган Умаржон Сотволдиев каби қатор прицепчилар-у Мадаминжон Ҳусановдек табелчи йигитлар, пахтакор аёлларнинг болаларига мураббийлик қилаётган Санобар Мадраҳимова, Манзура Ўтбосарова сингари тарбиячилар, ширин таоми билан деҳқонга мададкор пазанда аёлларнинг меҳнати ҳар қачонгидан ҳам қадрли ва улуғвордир бу кун.

«Коммунизм» колхози далаларида: **«Катта хирмонга биз ҳам ҳисса қўшамиз!»**, деб пахта тераётган пенсионер отахон-у онахонларни учратдик. Уларнинг чеҳрасида бардамлик ифодаси барқ уриб турибди. Халқимиз — куйчи халқ. Айниқса, далаларда меҳнат қизиган паллада аёлларимиз қўшиқ айтишни хуш кўришади. Келинлари билан мусобақалашиб пахта тераётган Хайринисо бувининг қўшиғига бир эътибор беринг-а!

Бўз ерларни гул қилган
Бўз боламан, ёр-ёр.
Қумрихондан ўтмасам
Қиз боламан, ёр-ёр.

Ҳа, терим гашти, терим сурури далаларда кезиб юрибди. Бундай қўшиғу, тароналар кишига хушнудлик, илҳом ва ғайрат бағишлайди. Ва назарингда, ҳар бир пайкал-у ҳар туп, ҳар бир чаноқдаги ҳосил қўшиқлар, алёрларга айланаётгандай туюлади. Меҳнат кишисининг ана шу турфа қўшиқлари, тароналари билан далалар уйғоқ. Буни биз кўкўпар хирмонлар бастида кўрамиз, пахта тераётган механик-ҳайдовчиларнинг ғайратида кўрамиз.

Колхознинг 1460 гектар майдонида терим авжида. Қишлоқларимизнинг кундузи қайноқ, оқшомлари эса файзлидир, шундоққина хирмон ёнида катта концерт-у, томошалар бўлаётир. Колхознинг бадиий ҳаваскорлик тўгараги аъзолари ўз санъатлари билан кишиларни хушнуд этмоқда. Агитбригада аъзолари эса лекциялар ўқишаётир, марoқли савол-жавоб соатлари ўтказишаётир. Айниқса, медицина ходимларининг консультациялари жонли ўтмоқда. Ер соҳиби, «оқ олтин» соҳиби ҳазрати деҳқоннинг атрофида ой ҳам, қуёш ҳам парвона.

Мана, оппоқ этакларини белларидан ечган теримчи қизлар дала шийпонига йиғилишди. Колхоз радиоузелидан туриб сўзлаётган пешқадам дугоналарининг сўзини тинглашди. Сўнг чевар теримчи Шавкатхон Давлатова шарафига қизил байроқ кўтарилди ва шу ерда концерт бошланди. Концерт сўнгида колхоз раиси муовини Ойдинхон Воҳидова илғорларга мукофот топширди.

Бу хўжаликда ўнта пропагандист қизғин оммавий-сиёсий иш олиб бораётир. Айниқса, Мухторжон Мадаминов, Ортиқбой Сатторов, Мирзақосим Маҳмудовларнинг суҳбатлари ҳам мазмунли, ҳам қизиқарли ўтмоқда. Агитаторлар терим мавсуми кўнгилли ўтиши учун қўлларидан келган ишни қилишяпти. Фозилжон Раҳимов, Собиржон Қодиров, Маъмуржон Исомиддинов каби жонкуяр агитаторлар партия ва ҳукуматимиз қарорларининг фидойи ташвиқотчиларидир.

Колхоздаги махсус терим отрядининг иши ҳам намунали. Унга ҳам коммунистлар раҳбарлик қилади. Улар терим машиналари ишини назорат қилиш баробарида механизаторларга яратилган шароитни ва пахтанинг сифатини ҳам кўздан қочирмайди...

Қишлоқларимизда оппоқ тонглар отади. Меҳнат кишисининг ғайрати, яратувчилик қудратига дебоча бўлиб ёришади бу тонглар. Зафарлар билан якунланадиган кун ниҳояси — оқшомлар янада тароватли. Ҳа, саховатли иш кунига чўнг хирмонлар якун бўлади.

Эътибор ОХУНОВА.

Қўшиқ инсонга қанот бағишлайди, деб бежиз айтишмаган. Янгийўл шаҳар маданият уйи қошида ташкил этилган «Тилла япроқлар» фольклор ансамбли қатнашчилари ижро этган куй ва қўшиқларни тинглаганда беихтиёр шу фикр ёдга тушади. Меҳнат ва уруш ветеранлари, уй бекалари — мўътабар онахонлар куйлашганда юзлари ёришиб, яшариб кетгандай бўлишади. Улар ижросидаги ўзбек фольклор қўшиқларида тинч-тотув ва бахтиёр замонамизга шукроналик туйғуси барқ уриб туради.

СУРАТДА: «Тилла япроқлар» фольклор ансамбли қатнашчилари.

В. Сироткин фотоси.

САНЪАТ АРБОБЛАРИНИНГ ЮКСАК БУРЧИ

БУДАПЕШТ, 22 октябрь. ТАСС мухбири А. Кузьмин хабар қилади: Венгрия пойтахтида Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган Кенгашда қатнашган давлатларнинг маданият анжумани ўз ишини давом эттирмоқда.

Бу мажлисларда Европадаги 33 мамлакатдан, шунингдек АҚШ ва Канададан келган таниқли маданият ва санъат арбоблари қатнашмоқдалар.

СССР Рассомлар союзи правлениесининг биринчи секретари, СССР халқ рассоми Т. Салахов ўз нутқида илғор идеалларни қарор топтиришда рассомларнинг юксак бурчини, тинчлик тақдири учун уларнинг масъулиятини кўрсатиб ўтди. Совет рассомлари ўз санъати билан халққа хизмат қиладилар, деб таъкидлади у. Маданий бойликлар ва инсон қадр-қимматини, унинг ижодий имкониятларига ишончни қарор топтириш ҳозирги вақтда тасвирий санъатнинг асосий вазифаларидан биридир.

СССРда рассом социалистик жамиятнинг тўла ҳуқуқли гражданИ, унинг меҳнати, санъати халқнинг ҳаётий зарур маънавий талаб-эҳтиёжлари соҳасига киради. Рассом бугунги кунда замонамизнинг асосий проблемаларига — уруш ва тинчлик проблемаларига бепарво қараши мумкин эмас. У ўзининг санъати билан олижаноб мақсадга — ер юзида яшаш учун курашга янада активроқ хизмат қилиши лозим.

Ижрочилик санъати билан шуғулланувчи ёрдамчи иш органи мажлисининг кун тартибида турган масалаларни муҳокама қилишда СССР халқ артистлари Г. Уланова, И. Моисеев, Ю. Борисова, совет саҳнасининг бошқа атоқли усталари қатнашмоқдалар. Улар, шунингдек бошқа социалистик мамлакатларнинг вакиллари ўз нутқларида ҳозирги вақтда театр, кино, музика халқларни маънавий жиҳатдан бир-бирига яқинлаштириш, кишиларни тинчлик ва ўзаро ишонч руҳида тарбиялаш олижаноб мақсадига хизмат қилиши лозимлигини таъкидламоқдалар.

МИЛЛИЙ ТИЛЛАР РИВОЖЛАНИШИ ВА АНТИКОММУНИЗМ

● МАФКУРАВИЙ КУРАШ ЖАБҲАЛАРИДА

Улуғ Октябрь социалистик революцияси инсоният тарихида янги саҳифани бошлаб берди ва кишилик жамиятининг бир-биридан тубдан фарқ қилувчи икки системага бўлинишига олиб келди. Социализм, бу, капитализмни рад этувчи, уни фош қилувчи, унинг ўрнига янги жамият келишини асослаб берувчи жамиятдир.

Социалистик революциядан кейин ўтган ўн йилликлар давомида капитализм социализмга қарши курашни авж олдирди. Гражданлар уруши йилларида ва Улуғ Ватан уруши жангларида империализмнинг олд кучлари қақшатқич зарбага учрагач, капитализм кундалик матбуот, сиёсий адабиёт, бадиий китоблар орқали социализм мамлакатларидаги ва биринчи навбатда Совет Иттифоқидаги аҳволни бузиб кўрсатишни ва шу йўсин аста-секин кўпорувчилик ишларини олиб боришни ўз олдига мақсад қилиб қўйди.

Социализмни сохталаштирувчилар энг «севиб» ёритадиган соҳалардан бири СССРда миллий масаланинг ҳал этилишидир. Маълумки, мамлакатимизда социализм қурилиши ва миллатлар ўртасида дўстлик ва ўзаро ҳамкорлик муносабатлари ўрнатилиши натижасида миллий масала ҳал бўлди. Социализм ғалабасидан кейин ўтган йиллар давомида миллатлар ўртасида ўрнатилган дўстлик ва биродарлик муносабатлари янада мустаҳкамланди ва мустаҳкамланиб бормоқда. Лекин буржуа сохталаштирувчиларининг фикрича, СССРда миллатлар тараққий этгани сари, улар орасида янгидан-янги қарама-қаршиликлар ва зиддиятлар пайдо бўлиши табиий эмиш. Уларнинг даъвосича, ғалаба қозонган социализмнинг ривожланиши ва такомиллашиши жараёнида ана шу зиддиятлар энг кўп намоён бўладиган соҳа миллий тиллар ва умуман тил масалалари соҳаси эмиш. Улар нима учун бундай дейдилар? Чунки биринчидан, миллий тил ҳар бир миллат ва элат ҳаёти, тарихи, ўтмиши, ҳозирги фаолияти, урф-одати, анъаналари, руҳий ва маънавий кечинмалари билан чамбарчас боғланган. Миллат ва элат ўзини тарихий ташкил топган бирлик сифатида биринчи навбатда тил орқали, ўз миллий тили орқали англайди, ўз вазифаларини ва келажагини аниқлайди. Ана шу сабабли тилга тегишли ҳар бир масала кишилар томонидан ниҳоятда диққат билан қабул қилиб олинади. Бундай муҳим психологик ҳолатни тарихни сохталаштирувчилар инобатга оладилар. Иккинчидан, социализм мустаҳкамланиши ва ривожланиши жараёнида СССР халқларининг тил ҳаётида шундай туб ўзгариш юзага келдики, буларни буржуа насиҳатгўйлари тушуна олмайдилар ва бу ўзгаришларни пеш қилиб, «СССРдаги миллат ва элатларнинг иззат-нафси камситилмоқда, уларнинг миллий онги тазйиқ остида» демоқчи бўладилар, шу тўғрида жар соладилар.

СССРдаги тил соҳасидаги ҳаётий жараёнларни ўрганиш шуни кўрсатадики, бу уйдирмалар бутунлай асоссиз ва қалбакидир.

Тарихан шундай бўлдики, социалистик революция биринчи бўлиб жаҳонда энг кўпмиллатли давлатлардан бирида ғалаба қозонди. Мамлакатимиздаги миллат ва элатлар ҳаммаси бўлиб 115 тилда сўзлашади. Революциядан илгариги даврда улардан 9-10 таси замон талабига жавоб бера оладиган даражада бўлиб, бошқалари чоризм сиёсати натижасида қолоқ ва ночор эдилар, яъни замонавий адабий тиллар ташкил топмаган, терминология қашшоқ ёки умуман йўқ эди. Ўзбек тили ҳам бу «қоида»дан четда эмас эди. Маълумки, революциядан олдин ўзбек тилида расмий равишда фақатгина бир газета, бир неча журнал чиқа бошлади. Лекин чоризм маъмуриятининг салбий муносабати орқасида бу журналлар бир чиқиб, бир чиқмай, охир-оқибатда ёпилди.

Маънавий адабиётга ташна халқимиз ўнлаб ва юзлаб китобларни қўлда кўчиришга мажбур бўларди. Бошқа тилларда аҳвол бундан ҳам ачинарли эди. Масалан, Октябрь революциясидан илгари тожик, молдаван ва бошқа ўнлаб тилларда умуман китоб чоп этилмаган.

Октябрь революциясидан кейинги йилларда СССР халқлари тилларида юз берган ўзгаришлар шуни кўрсатадики, тарихни сохталаштирувчиларнинг социализм шароитида миллий тиллар камситилмоқда, дейишлари ҳақиқатга бутунлай зиддир. Совет ҳокимияти йилларида адабий тиллар сони 9—10 тадан 75 тагача етди, яъни ҳозирги даврда мамлакатимизда бадиий асарлар ана шунча тилда чоп этилмоқда. Ўтмишда ўз ёзувига эга бўлмаган 48 миллат ва элат ўз миллий ёзувини юзага келтирди. Улар орасидан кўпмиллатли совет социалистик маданиятининг таниқли намояндалари ва арбоблари етишиб чиқди.

Совет ҳокимияти йилларида миллий тиллар қандай ривожланганини билиш учун ўзбек тилини мисолга келтириш мумкин. Ўзбек тили ўзбек социалистик миллатининг ҳар томонлама ривож топишига хизмат қилувчи муҳим қуроллардан бирига айланди ва шу йўсин ўзи ҳам тараққий этиб, замонамизнинг энг бой тилларидан бирига айланди. Бу тилда ўнлаб романлар, юзлаб саҳна асарлари юзага келтирилган ва келтирилмоқда. Ҳозирги замон талаблари шуни кўрсатадики, маълум бир тил тўғрисида, бу тараққий этган тил дейиш учун луғати камида 60 минг замонавий сўзга эга бўлиши лозим. Ҳақиқатда ҳам 1981 йилда Москвада босилиб чиққан ўзбек тилининг икки томли изоҳли луғатида 60 минг сўз ва сўз бирикмаси бор. Миллий тилимизнинг тараққий даражасини кўрсатувчи яна бир далил шундан иборатки, ўзбек тилида халқимиз тарихида биринчи марта 14 томли замон фани, техникаси, маънавий ҳаёти ва тарихини ўзида акс эттирган Ўзбек Совет Энциклопедияси юзага келтирилди. Ҳозир мамлакатимизда ҳар йили ўзбек тилида ўрта ҳисоб билан мингта (1913 йилда — 37 га!) китоб деярли 22-25 миллион нусхада (1913 йилда — 80 минг!) босилиб чиқади.

Ана шундай фактларни ҳар бир миллий тил бўйича келтириш мумкин. Демак, СССРда миллий тиллар камситилмоқда эмас, балки Совет ҳокимияти йилларида биринчи марта улар ҳақиқий озодлик ва эркинликка чиқдилар ва ривож топдилар.

Совет Иттифоқидаги миллий тиллар ҳолатини сохталаштирувчилар олға сурадиган яна бир айбнома шундан иборатки, гўёки СССРда миллий тилларга нисбатан «руслаштириш» сиёсати амалга оширилмоқда эмиш. Шу сабабли миллий тиллар ўз миллий қиёфаларини йўқотаётган эмиш. Бу ҳам ғирт ғайри-илмий мунозарадир.

«Руслаштириш» деб социализм душманлари нимани тушунадилар? Руслаштириш деб улар аввало СССР халқларининг тилларида рус тилидан олинган сўзларни тушунадилар. Илмий нуқтаи назардан бу ҳақиқий лўттибозликдан бошқа нарса эмас. Гап шундаки, миллий тилларнинг ўзаро сўз алмашишлари, бир-бирларидан сўзларни қабул қилиб олишлари тиллар ҳаётида энг кенг тарқалган жараёнлардан бири бўлиб, тарихнинг ҳамма даврларида мавжуд эди. Масалан, ҳозирги замон инглиз тилидаги сўзларнинг учдан икки қисми, яъни ҳар уч сўзнинг иккитаси бошқа тиллардан олинган сўзлардир. Шу жумладан, француз, немис, голланд, испан, рус тилларидан олинган сўзлардир. Ёки ҳозирги замон япон тилида ҳам сўзларнинг 60 проценти бошқа тиллардан кириб келган сўзлар бўлиб, шулардан кўпчилиги хитой тилидан ўтган. Рус тили ҳам рус миллати ривожланиши жараёнида, яъни XVII—XIX асрларда француз, инглиз, немис, итальян ва бошқа тиллардан минглаб сўзларни қабул қилиб олди. Тарихий ўсиш жараёнида рус тили туркий тиллардан ҳам юзлаб сўзларни ўзлаштирди.

Бошқа тиллардан кирган сўзлар миллий тилни бойитади, унинг замонавий тилга айланишига хизмат қилади. Ўзбек тили Совет ҳокимияти йилларида кўп минглаб сўзларни рус тилидан ва рус тили орқали бошқа тиллардан қабул қилиб олди. Ана шу йўсин ўзбек тили рус тили ва бошқа энг тараққий этган тиллар билан яқинлашди, бу тилларни ўрганиш осонлашди.

Демак, антисоветчиларнинг бу даъволари ҳам пуч эканлиги ўз-ўзидан аён.

Антисоветчилар совет миллатлари тил ҳаётини сохталаштириш мақсадида ўртага ташлаётган яна бир масала шуки, Совет Иттифоқида рус тили гўё миллий тилларни «сиқиб чиқармоқда» эмиш. Юқорида келтирилган рақамлар ва фактлар шундан далолат берадики, СССРда ҳамма миллий тиллар тенг ҳуқуқли, бир-бирини бойитиб бормоқда. Капитализм давридаги тиллар рақобати ўрнига барча тиллар ўзаро ҳамкорлик қилмоқда, бир-бирларига кўмаклашиб, миллат ва элатларни мукаммал фикр алмашиш воситаси билан таъминламоқда. Ўзининг минг йиллик тарихида ўзбек тили, масалан, ҳеч бир вақт ҳозирги даражада кенг ишлатилмасди ва фойдаланилмасди, ҳеч бир вақт ҳозирги даражада тараққий этмаган эди. Ҳозирги ўзбек тили, бу бадиий ва илмий адабиёт тили, ўқиш ва ўқитиш тили, кундалик матбуотимиз, радио ва телевидение эшиттиришлари тилидир.

Айни вақтда, мамлакатимизда йил сайин рус тилининг мавқеи ошиб бормоқда, у ихтиёрий равишда барча халқлар томонидан ўрганилмоқда. Агар СССР халқлари социализм қура олган, Улуғ Ватан урушида Ватанимиз мустақиллигини сақлаб қола олган, эндиликда эса мамлакатимизни жаҳонда социализм таянчи ва тинчлик посбонига айлантира олган бўлсалар, бунинг асосий сабабларидан бири шундан иборатки, Совет Иттифоқи миллат ва элатлари қўлни қўлга бериб, ўз бой имкониятларини бирлаштирдилар, бир ёқадан бош чиқариб, Коммунистик партия раҳбарлигида иш олиб бордилар. Ана шундай вазиятда миллий тиллар билан бир қаторда, ҳамма дўстона миллат ва элатларни бирлаштирувчи, уларга кундалик ҳаётда умумфикр алмашиш воситаси бўлиб хизмат қилувчи тил ҳам керак эди. Ана шундай тил сифатида мамлакатимиз миллат ва элатлари рус тилини олға сурдилар, чунки бу тил мамлакатимиз аҳолисининг деярли 60 процентти учун она тилидир. Бу — биринчидан. Иккинчидан, рус тили улуғ рус миллатининг тили бўлиб, бу халқ ўзининг социализм учун курашдаги қаҳрамонлиги, Улуғ Ватан уруши жангларидаги жонбозлиги, мамлакатимизнинг ўтмишда қолоқ халқларига кўрсатган беғараз ёрдами билан чексиз катта обрўга эга бўлди.

Рус тили улуғ доҳиймиз Ленининг тилидир. Бу тилни мукаммал билмоқ ленинизм таълимотини яхши билмоқ демакдир. Айни вақтда рус тили ҳозирги замон фани ва техникаси ҳақидаги билимларнинг битмас-туганмас хазинасидир. Рус тилида улуғ рус халқининг вакиллари ўз асарларини яратадилар, рус бўлмаган минглаб миллат ва элат олимлари, тадқиқотчилари ўз асарларини чоп этадилар. Социалистик жамиятимизда фан планли асосда ривожлантириб борилаётгани учун СССР олимлари фан ва техниканинг энг муҳим соҳаларида тадқиқотлар олиб бормоқдалар ва жаҳондаги барча илмий ходимларнинг тўртдан бир қисмини ташкил қилган ҳолда дунёда ишлаб чиқариладиган фан ва техника соҳасидаги янги фикрларнинг деярли 60 процентини биринчи бўлиб ўртага ташламоқдалар. Ҳозирги вақтда рус тилида оламдаги ҳамма китобларнинг ҳар йили тўртдан бир қисми босиб чиқарилмоқда. Демак, кимки рус тилини яхши билса, қунт билан ўрганса ва ўз билимларини такомиллаштириб борса, у замон талабига, давр талабига жавоб берадиган даражада иш олиб боради, фан ва техниканинг энг янги ютуқларидан фойдаланиш имкониятига эга бўлади.

Маълумки, ҳар йили рус тилига бутун дунёдаги 105-110 тилдан энг яхши асарлар ва энг етук китоблар таржима қилинади. Ана шу сабабли рус тили ҳозирги замоннинг энг бой ва келажакли тилига айланмоқда. Ҳозирги пайтда дунёнинг юздан кўп мамлакатида кишилар рус тилини ихтиёрий равишда ўрганмоқдалар, чунки бу тил — илғор ижтимоий тузум, халқлар дўстлиги, тинчлик ва биродарлик тилидир, уруш оловини ёқувчиларга қарши курашувчиларнинг тилидир.

СССРдаги ҳар бир миллат ва элат, ҳар бир совет кишиси совет жамиятининг фаол аъзоси бўлиш учун, фан ва техниканинг ҳамма янгиликларини билиб бориш учун ва ўз миллати ёки элатига сидқидилдан хизмат қилиш учун икки тилни билиши шарт. Бу тиллардан бири — ўзининг миллий тили, иккинчиси эса улуғ рус тилидир. Рус тили СССР халқларининг умумфикр алмашиш ва ҳамкорлик тилидир.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг оқилона миллий сиёсати социализм душманларининг уйдирмаларини тўла инкор этади. Социализмни, СССР халқлари дўстлигини сохталаштирувчилар қанчалик уринмасинлар, уларнинг чиркин фаолияти ҳеч бир вақт улар кутган натижани бермайди, чунки бизнинг миллий сиёсатимиз — фанга суянади. Бу сиёсат ҳамма миллат ва элатларнинг ҳар томонлама гуллаб-яшнаши ва ўзаро ихтиёрий равишда яқинлашишига қаратилган.

Қ. ХОНАЗАРОВ,
философия фанлари доктори, профессор.

Чет элларда

ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

СЪЕЗДГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

УЛАН-БАТОР. Халқ Монголиясининг ишчилар синфи мамлакат ҳаётидаги шонли воқеа — МХРПнинг XIX съездини янги-янги ишлаб чиқариш муваффақиятларига эришиш, меҳнат унумдорлигини ошириш билан кутиб олишга ҳозирлик кўрмоқда.

Монголия ишчилари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан дастлабки уч квартал планини муваффақиятли адо этиб, шу тариқа белгиланган юксак марраларга эришиш учун пухта негиз яратдилар.

Республика меҳнаткашларининг МХРП XIX съезди шарафига зарбдор меҳнат вахтаси кун сайин тобора кучаймоқда. Пойтахт ишчилар синфи, Эрдэнэт, Дархан, Баганур, мамлакат бошқа йирик саноат марказларининг меҳнаткашлари ана шу умумхалқ ҳаракатида пешқадамлик қилмоқдалар.

СОВЕТ МЕТОДИГА МУВОФИҚ

СОФИЯ. Свиштов шаҳридаги «Свилоза» химия комбинатида сунъий тола тайёрлашда Совет Иттифоқининг илғор тажрибасини кенг жорий этиш ишлаб чиқаришни такомиллаштиришнинг белгиловчи омили бўлиб қолди. Штапель ва вискоза шерсти тайёрлаш учун хом ашё ишлаб чиқарувчи заводларнинг 540 ходими совет аппаратчиси Анна Маслова методига мувофиқ ишламоқда.

ЯНАДА СЕРМАҲСУЛ БЎЛАДИ

БУДАПЕШТ. Яқин йиллар ичида Тиса дарёсидан жанубдаги қарийб юз минг гектар майдонда қишлоқ хўжалик экинзорларини комплекс мелиорациялаш ишлари авж олиб кетади. Венгрия мутахассислари ишлаб чиққан планга мувофиқ, у ерда салкам 300 километр суғориш каналлари янгиланади ва кенгайтирилади, қўшимча насос станциялари барпо этилади, қудратли суғориш техникаси ўрнатилади.

Ўтказилган ҳисоб-китобларга кўра, сарфланган маблағлар донли экинлар ҳосилдорлиги анча ошиши, маҳаллий давлат хўжаликлари ва кооперативларнинг хўжалик юритиш шароитлари яхшиланиши туфайли атиги 5—6 йил ичида қопланади.

(ТАСС).

Болгария Халқ Республикаси ёшлари мамлакат коммунистларининг XIII съезди шарафига кенг қулоч ёзган социалистик мусобақада илғорлар сафида бормоқдалар.

Сиз суратда кўриб турган Валентина Кунова ва Росица Димитрова Правец шаҳридаги асбобсозлик заводининг энг яхши йиғувчиларидандир.

БТА—ТАСС фотоси.

ХАЛҚ ҲОКИМИЯТИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАБ

Яқинда Афғонистон пойтахтида чегараларга яқин яшовчи қабилаларнинг олий жирғаси (кенгаши) бўлиб ўтди. Афғонистонда ҳам, шунингдек Покистоннинг АДР билан чегарадош районларида ҳам яшовчи пушту ва белуж қабилалари жирға якунларини манфаатдорлик билан муҳокама этдилар.

Шу кунларда бир қанча қабилаларда ўтаётган анжуманларнинг қатнашчилари олий жирға қарорларини батамом маъқуллаётганликларини билдирмоқдалар. Афғонистон Халқ Демократик партияси ва АДР ҳукуматининг ички ҳамда ташқи сиёсатини қўллаб-қувватлаб, жумладан Қобулнинг миллий масалани ҳал этишга тўғри ёндашаётганлигини қайд этмоқдалар. Пуштулар билан белужларнинг чегаралардаги қабилалар олий жирғасига ғоят қизиқаётганларининг сабаби нимада?

Қабилаларнинг яшаш территорияси Британиянинг Ҳиндистонга ҳукмронлиги замонларидан буён Афғонистон ва Покистон ўртасида ажралган. Шу боисдан ушбу давлатлар ўртасидаги муносабатларда қадимдан мавжуд бўлган кескинлик Афғонистонда Апрель миллий демократик революцияси ғалаба қозонгандан кейин, айниқса, кучайиб кетди. Гап шундаки, региондa АҚШнинг энг содиқ иттифоқчиси бўлган Покистон қабилаларнинг ерларидан Демократик Афғонистонга қарши агрессия майдони сифатида фойдаланмоқда — ҳозир у ерда аксилинқилобчиларнинг юздан зиёд лагери бор. Бироқ пушту ва белуж қабилаларининг асосий кўпчилиги ҳеч қачон АДР революцион ҳукуматининг душмани бўлмаган. Аксинча, улар ўз ерларида қуролли аксилинқилобчиларнинг турганликлари сабабли кўпгина қийинчиликларни бошдан кечиришга мажбур бўлмоқдалар. Босмачилар Покистоннинг шимоли-ғарбий чегара вилоятидаги тинч кўчманчи ва деҳқон қабилаларига нисбатан қилаётган бедодликлар тўғрисидаги хабарлар жаҳон матбуотида неча марталаб пайдо бўлган.

Чегараларга яқин яшовчи қабилалар олий жирғасининг делегатлари халқ ҳокимияти теварагида жипслашиб халқаро империализм ва реакция қўллаб-қувватлаётган қуролли контрреволюцияга қарши курашдагина АДРда яшовчи барча элатлар ҳамда қабилаларнинг тараққиёти ва равнақи таъминланиши мумкин, деган якдил хулосага келдилар. Шу билан бирга, Покистондаги пуштулар ва белужлар террорчилар билан диверсантларга қарши қўлда қурол билангина ўзларининг осойишта турмушларини таъминлай олади.

Ҳозирги вақтгача Покистоннинг шимоли-ғарбий вилоятидаги Бажавур ва Хайбер уездларида яшовчи моманд, саларзай, шинвари, африди қабилаларининг жирғалари бўлиб ўтди. Уларнинг қатнашчилари душманларнинг ташвиқотига учиб АДРни тарк этган қочоқларнинг ватанга қайтишларида зарур ёрдам бериш, афғон аксилинқилобчиларини ўзлари яшаб турган территориядан чиқариб юбориш тўғрисида қарорлар қабул қилдилар. Покистон ҳарбий режимининг олдига АДРга қарши эълон қилинмаган урушни кучайтиришни тўхтатиш ва Афғонистон ҳукумати билан икки томонлама бевосита музокараларни бошлаш тўғрисидаги талаб қўйилди.

О. КУЗЬМИН.
(ТАСС).

ЖАҲОН ШАҲАРЛАРИ ВА ПОЙТАХТЛАРИДА

РИМ. Италия полицияси Сицилиядаги Ликата шаҳрида яширинча қурол сотувчи Жузеппе Милаццо деган кимсани қамоққа олган. Полиция унинг уйини тинтув қилган чоғида жуда кўп қурол-яроғлар чиққан. Яшикларда мойланган яп-янги автоматлар, милтиқлар, тўппончалар, ўқ-дорилар, шунингдек кўпдан-кўп граната ва портловчи моддалар сақланган. «Республика» газетасининг ёзишича, жами мингтага яқин ҳар хил қурол топилган.

ГААГА. Голландиянинг урушга қарши ҳаракат ташкилоти мамлакатда Американинг қанотли ракеталарини жойлаштириш режаларига қарши Гаага шаҳрида оммавий норозилик намойишини ўтказди. Намойиш ҳукумат тайёрлаган мактуб юзасидан парламентда музокаралар бошланадиган кунда бўлди. Мактубда АҚШ билан тузиладиган битимнинг асосий моддалари ёзилган. Ракеталарни жойлаштириш тўғрисида қарор қабул қилингудек бўлса, ана шу битим тузилади. Голландия аҳолиси қанотли ракеталарга қарши оммавий намойишлар ўтказиб турган бир пайтда энг кучлар шундай қарор қабул қилишга тайёргарликни кучайтирмоқдалар.

(ТАСС).

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● УЛАН-БАТОР. Бу ерда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар вакилларининг кенгаши очилди. Кенгаш қатнашчилари авиациядан халқ хўжалиги манфаатлари йўлида фойдаланиш соҳасидаги ҳамкорлик масалаларини муҳокама қиладилар. Кенгаш ишида Болгария, Венгрия, Вьетнам, ГДР, Куба, Монголия, Польша ва Совет Иттифоқи делегациялари қатнашмоқда. Румыния делегацияси кузатувчи сифатида иштирок этмоқда.

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистоннинг Жамму ва Кашмир штати бош министри Ғулом Муҳиддиншоҳ Покистоннинг махсус хизмат маҳкамалари билан алоқадор миллатга қарши унсурларнинг қўпорувчилик фаолиятидан чуқур ташвишланаётганини айтди. У экстремистларнинг хуружларига йўл қўймаслик ва яқинда икки давлат хизматчисини ёвузларча ўлдирган жиноятчиларни қидириб топиш борасида қатъий чоралар кўришга фармойиш берди. Террорчилар штатда жамоалар ўртасида зиддиятларни авж олдириш мақсадида бошқа қўпорувчилик хуружлари ҳам қилиш ниятида эканликлари тергов чоғида маълум бўлди.

● ТОКИО. Окинава оролидаги Наха шаҳрида бўлган оммавий митинг қатнашчилари Пентагоннинг Япония территориясидаги ҳамма базалари тугатилишини талаб қилиб чиқдилар. Митинг маҳаллий касаба союзлар ва жамоат ташкилотларининг ташаббусига мувофиқ урушга қарши ҳаракатлар ҳафталиги доирасида ўтказилди. Унинг қатнашчилари ҳукумат Японияга ядро қуроли келтирилиши тақиқланганига қатъий риоя этсин ва мустақил тинчликсевар сиёсат ўтказсин, деб талаб қилдилар.

● ПАРИЖ. ЮНЕСКОнинг Париждаги қароргоҳида «СССРда таъмирчилик маҳорати: анъаналар ва новаторлик» виставкаси очилди. Экспозициянинг очилиш маросимида шу халқаро ташкилотнинг ҳамда Франция пойтахти жамоатчилигининг вакиллари, кўпдан-кўп санъат мухлислари, журналистлар ҳозир бўлдилар. Тантанали маросим чоғида сўзга чиққан ЮНЕСКО раҳбарлик органининг аъзоси Хуан Карлос Ланглуа халқаро маданий алоқаларни ривожлантириш ва мустаҳкамлашга актив ҳисса қўшаётганлиги учун Совет Иттифоқига чуқур миннатдорчилик изҳор қилди. (ТАСС).

ИРОҚ—ЭРОН ФРОНТИДА

БАҒДОД, 22 октябрь. (ТАСС). Ироқ ҳарбий вакилининг айтишича, ўтган куни Ироқ ҳарбий-ҳаво кучларининг самолётлари Эроннинг Харк оролидаги нефть омборларини бомбардимон қилган. Ироқ ҳарбий денгиз кучларининг кемалари Эроннинг Наврўз нефть конини тўпга тутиши натижасида кон районида «портлашлар рўй берди ва ёнғинлар чиқди», дейилади Ироқ агентлигининг ахборотида.

Ироқ бош ҳарбий қўмондонлигининг навбатдаги ахборотида фронтнинг марказий участкасида жанглар бўлганлиги ва бу ерда ўтган кунлар мобайнида Ироқ томони аскар ва техникасидан талафот берганлиги айтилади.

Эроннинг узоққа отадиган артиллерияси Мандали шаҳри атрофларини тўпга тутган.

НИКОСИЯ. 22 октябрь. (ТАСС). Эроннинг ИРНА ахборот агентлиги хабар беришича, кейинги кунларда Эрон артиллерияси Ироқ қўшинларининг фронт марказий участкасидаги позицияларини шиддатли тўпга тутган. Душманнинг неча ўнлаб солдати сафдан чиқарилган. Фронтнинг жанубий участкасида тўп отишмалари давом этган.

Ироқ артиллерияси Хузистон вилоятидаги Ободон шаҳрини тўпга тутган.

ИСРОИЛ ҲАРБИЙЛАРИНИНГ ХУРУЖИ

ДАМАШҚ. Бу ерга келаётган хабарларга кўра, Исроил солдатлари Тель-Авив босиб олган Иордан дарёсининг ғарбий қирғоғи ва Ғазо секторидаги араб территориялари жойлашган аҳоли пунктларида оммавий тинтув ўтказиб, одамларни қамоққа олмоқда. Наблус, Шарқий Қуддус, Ғазо ва бошқа шаҳарларда ўнлаб фаластинликлар қамоққа ташланди. Исроил маъмуриятининг камситишлари ва ўзбошимчалигига қарши норозилик намойиши ўтказилган Исроилнинг араблар яшайдиган районларида ҳам одамлар қамоққа олинди. Биргина Беэр-Шева шаҳрининг ўзида 120 дан кўпроқ киши турмага ташланди.

Исроил қишлоқ хўжалиги министри ўринбосари Кацнинг баёноти Тель-Авив сиёсати босқинчилик йўналишида эканлигидан яна бир бор далолат беради. «Араб территорияларини Исроил ҳеч қачон бўшатиб бермайди ва бу ерлар аввало хавфсизлик мақсадида зарурдир», деди министр ўринбосари.

(ТАСС).

ТАРАҚҚИЁТ ИСТИҚБОЛЛАРИ

23 октябрь куни Тошкентда технология жараёнларини автомат бошқариш системаларини программа, алгоритм ва техника билан таъминлашга бағишланган Бутуниттифоқ илмий-техника конференцияси ўз ишини тугатди. Москва, Ленинград, барча иттифоқдош республикалар министрликлари, идоралари, илмий-техник муассасалари, олий ўқув юртлари ва корхоналарининг вакиллари автомат бошқарув системаларини, автомат лойиҳалаш воситаларини яратиш ва жорий этиш проблемаларини кўриб чиқдилар, шу соҳадаги илмий тадқиқотлар самарадорлигини ошириш масалаларини муҳокама қилдилар.

— Конференция Ўзбекистонда ўтказилганлиги бежиз эмас, — деди техника фанлари доктори, Н. Э. Бауман номидаги Москва олий техника билим юрти кафедрасининг мудири профессор В. В. Солодовников. — Республикада каналлар, бошқа гидротехника иншоотларида автомат бошқариш системаларини жорий этиш борасида ижобий тажрибалар орттирилган. Автомат системалар сув ресурсларидан оқилона фойдаланишга имкон берди, сув тақсимлаш жараёнини анча енгиллаштирди. Ўзбекистон «Кибернетика» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси Халқлар дўстлиги орденли Тошкент политехника институти билан биргаликда мана шу соҳада катта иш қилмоқда.

Конференцияда автомат бошқариш системаларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш билан алоқадор вазифаларни ҳал этишда олимлар ва мутахассисларнинг куч-ғайратларини бирлаштиришни кўзда тутувчи тавсиялар ишлаб чиқилди.

(ЎзТАГ).

СОВЕТ—ФРАНЦИЯ СЕМИНАРИ

23 октябрь куни Тошкентда очилган Совет—Франция семинарига «ЭҲМ асосидаги таълим автомат системалари» мавзу қилиб олинди. У Ўрта Осиёдаги энг катта олий ўқув юрти — Беруний номидаги Тошкент политехника институтида ўтказилмоқда. Бу институтда таълим жараёнларини автоматлаш борасида бой тажриба орттирилган.

Икки мамлакат мутахассислари таълим самарадорлигини ошириш учун электрон ҳисоблаш техникасидан фойдаланиш тажрибаларини ўзаро баҳам кўрадилар, ЭҲМ асосида мутахассислар тайёрлаш янги системаларини яратиш йўлларини белгилаб оладилар. **(ЎзТАГ).**

СПОРТ

Тождор ва даъвогар

ОСОН ТУТИБ БЎЛМАЙДИ

Жаҳон биринчилиги учун Москвада ўтаётган А. Карпов — Г. Каспаров матчи ҳал қилувчи паллага кирди. Одатда, чемпионлик учун баҳс кетаётганда гап тождор ва талабгор ҳақида борарди. Ҳозир эса туркум мусобақаларнинг бири тугамай туриб, иккинчиси авжига чиқмоқда. Чунки бундай мусобақалар энди ҳар уч йилда эмас, балки икки йилда ўтказилади.

Жаҳон биринчилиги зоналараро турнирларида ғолиб чиққанлар тож талабгорлари бўлишади. Ана шундай забардаст гроссмейстерлардан 16 нафари айни кунларда Францияда ўзаро баҳслашишмоқда. Янги низомга кўра, ягона тож талабгорини аниқлайдиган саралаш мусобақалари системасига ўзгартиш киритилган. Франциядаги турнирда уч ғолиб аниқлангач, Карпов—Каспаров матчида енгилган шахматчи улар сафига қўшилиб, тўрт киши ўртасида ҳал қилувчи баҳс бошланади. Ким ғолиб чиқса, келгуси йили тож учун курашиш ҳуқуқига эга бўлади. Ҳозирча Франциядаги тож талабгорлари турнирида биринчи уч ўринга москвалик ёш гроссмейстер А. Юсупов, жаҳон экс-чемпионлари М. Таль, В. Смислов ва бошқалар даъвогар бўлиб турибдилар. Бу мусобақа ҳам Москвадаги матч билан бир вақтда якунланадиганга ўхшайди.

Хўш, Карпов—Каспаров матчида нима гап? Тўрт кунлик танаффусдан сўнг (Каспаров иккинчи тайм-аутини олганлиги туфайли) гроссмейстерлар янги куч-қувват билан 18-учрашувга киришдилар. Одатдагидек, дебютдаги назарий мунозара давом эттирилди. Томонлар яна сицилианча ҳимояни танлаб, 13-юришгача матчнинг иккинчи партиясини такрорладилар. Жаҳон чемпионининг навбатдаги юриши эса назарий жиҳатдан янгилик бўлди. Каспаров эса ўйинга чиққан филини дастлабки жойига қайтариб, кўпчиликни таажжубга солди. Аммо у чуқур стратегик режага асосланган эди: борди-ю оқлар шоҳ қанотидаги пиёдаларни суриб ҳужумга ўтмоқчи бўлса, қоралар отини фили бўшатган хонага чекинтириб, марказда пиёда сурилишининг ҳам олдини олишга улгурарди.

Дастлабки икки соатда 16 тадан юриш қилингач, оқлар майдон жиҳатдан бир оз афзалликка эга бўлишди, лекин қоралар қароргоҳида заифлик сезилмади. Гап ким олдин ташаббусга эриша олишида эди. Шу ҳолатда кейинги юришлар учун қолган вақт нисбати тож талабгори фойдасига эканлигини ҳам ҳисобдан чиқармаслик керак. Навбатдаги 17-юриш устида Карпов 46 минут, Каспаров эса 22 минут мулоҳаза қилган экан, бу жуда мураккаб вазият вужудга келганлигини кўрсатади. Оқлар марказдаги пиёдасини суриб, чигалликни тағин ҳам ошириб юборди. Натижада аниқ ҳисоб-китоб юритишга имконсиз ҳолат юз берди.

Матбуот марказига тўпланган гроссмейстерлар бемалол ўйлаб, доналарни истаганча сура олсалар-да, муайян бир қарорга кела олмасдилар. 23-юришда жаҳон чемпиони ногоҳ дуранг таклиф қилди. Тож талабгори ҳам қалтис қарорга бормай, битимга имзо чекди. Ҳозирча ҳар бир дуранг унинг фойдасига хизмат қилади. Ҳамон у пешқадам: ҳисоб — 9,5:8,5. Қолган олти партияда Каспаровга 3, Карповга эса 3,5 очко сув ва ҳаводек зарур. Ҳа, ҳар иккаласига ҳам осон тутиб бўлмайди.

М. МУҲИДДИНОВ,
«Совет Ўзбекистони» шахмат шарҳловчиси.

ОБ-ҲАВО

Синоптикларнинг хабар беришларича, Ўзбекистонда ҳаво бир оз булутланиб, шимолда ҳаво ўзгариб туради, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро ва Навоий областларининг баъзи жойларига ёмғир ёғади. Жануби—Шарқдан секундига 9—14 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 3—8, кундузи 17—22 даража иссиқ бўлади. Республиканинг жанубида кечаси 5—10, кундузи 21—26 даража иссиқ бўлади. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида кечаси 3—8, кундузи 8—13 даража иссиқ бўлади.

Тошкентда ёғингарчилик бўлмайди. Шарқдан секундига 3—8 метр тезликда шамол эсади. Кечаси 4—6, кундузи 20—22 даража иссиқ бўлади.

(ЎзТАГ).

Редактор
Л. ҚАЮМОВ.

РЕКЛАМА ✿ ЭЪЛОНЛАР

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва Тошкент экскаватор заводига қарашли

17-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1985—1986 ўқув йили учун қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

программали бошқариладиган станокларда ишловчи токарлар, учиш аппаратларининг йиғувчи-слесари, механика-йиғув ишлари слесари, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, дипломли газ-электр пайвандловчи, техника назорати бўлими контролёри, электр ускуналарини ремонт **қилиш ва улардан фойдаланиш бўйича** электромонтёр, **электр кўприкли кран машинисти. 15 ёшдан ошганлар қабул қилинади. Ўқиш муддати — 3 йил;**

металлар бўйича токарь, саноат ускуналари ремонти бўйича слесарь, механика-йиғув ишлари слесари, электр кўприкли кран машинисти, электр пайвандловчи, техника назорати бўлими контролёри (бу касбга асосан қизлар қабул қилинади). 17 ёшдан ошганлар қабул қилинади. **Ўқиш муддати — бир йил;**

машинада қолиплаш қолипловчиси. 17 ёшдан ошганлар қабул қилинади. **Ўқиш муддати — 10 ой.**

100 сўм стипендия берилади.

Ўқишга 8-10 синф ҳажмида **маълумотли йигит ва қизлар** қабул қилинади.

Билим юртига 8 синф ҳажмида маълумот билан қабул қилинганлар 3 маҳал иссиқ овқат, кўчалик ва иш кийими, ишлаб чиқариш практикасини ўтиш даврида иш ҳақининг 50 проценти билан таъминланади.

Ўқиш муддати иш стажига киради.

Бир йил муддатли ўқишга қабул қилинганлар 65 сўм миқдорида стипендия ҳамда ишлаб чиқариш практикаси даврида иш ҳақининг 50 процентини оладилар.

Билим юртида техника ижодкорлиги, радиоҳаваскорлик, фото, бадиий ҳаваскорлик тўгараклари, ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли, вокал-чолғу ансамбли фаолият кўрсатади. Секциялар ишлаб турибди. Ёзги таътил пайтида ўқувчилар «Чимган» лагерига ва Ватанимизнинг қаҳрамон шаҳарлари бўйлаб бошқа туристик саёҳатларга чиқадилар.

Билим юртини битирганлар институт ва техникумларга киришда имтиҳонлардан фойдаланадилар.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари лозим: директор номига ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома ёки аттестат, турар жойидан справка, медицина справкаси (286-форма), 6 дона фотосурат (3х4 см.).

МАШҒУЛОТЛАР ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Т. Содиқов кўчаси, 6-уй (4, 5-троллейбусларнинг «Экскаватор заводи» бекати; 3, 22, 23, 29-трамвайларнинг «Старт» стадиони» бекати). Телефон 35-61-30.

Ўзбекистон ССР Маориф министрлиги

РЕСПУБЛИКА МУЗИКА ТАРБИЯЧИЛАРИ МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ БАРЧА ДУХОВОЙ АСБОБЛАР БЎЙИЧА

1985-1986 ўқув йили учун

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚУВЧИЛАР 5-СИНФГА МУЗИКА ТАЙЁРГАРЛИГИСИЗ, 6, 7, 8, 9-СИНФЛАРГА ЭСА МУЗИКА ТАЙЁРГАРЛИГИ БИЛАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўқиш рус ва ўзбек тилларида олиб борилади.

ЎҚИШНИ БИТИРГАНЛАР ЎРТА МАЪЛУМОТ ҲАҚИДАГИ АТТЕСТАТ ВА МУЗИКА МАЪЛУМОТИ ҲАҚИДАГИ ГУВОҲНОМА ОЛАДИЛАР.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар топширилади: туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома (асл нусхаси), билим ва хулқи баҳолари қўйилган табель, мактабдан характеристика, 2 та фотосурат (6х9 см.), медицина картаси, яшаш жойи ва ота-онасининг иш жойидан справка.

Ўқувчилар тўла давлат таъминотида бўладилар.

Таъминоти оз ва кўп болали оилалардан ўқувчилар қабул қилинади.

ҲУЖЖАТЛАР ҲАР КУНИ СОАТ 10.00 ДАН 17.00 ГАЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мактаб-интернат адреси: Тошкент области, Калинин райони. Ленин номли қишлоқ Совети. Республика музика тарбиячилари мактаб-интернати.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА —27/Х **Гўзал Василиса** (12.00), **Флория Тоска** (20.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 25/Х да **Парвона, 26/Х да Юлдузли тунлар, 27/Х да Зебуннисо.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 25/Х да **Олифта 26/Х да Узилган торлар, 27/Х да Ёшликда берган кўнгил.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА —**Т. Трофимова раҳбарлигидаги иллюзион-музикали ревю гастроллари** (19.30).

«ПАХТАКОР» МАРКАЗИЙ СТАДИОНИДА

27 октябрь соат 17.00 да «ПАХТАКОР» (Тошкент)— «ИСКРА» (Смоленск) командалари ўртасида

Футбол

Билетлар сотилмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг

Ҳ. С. СУЛАЙМОНОВ НОМИДАГИ ҚЎЛЁЗМАЛАР ИНСТИТУТИ

Аҳолидан шарқ қўлёзмалари, эски босма китоблар, ўзбек совет ёзувчи ва шоирларининг архив материаллари, шунингдек фольклор материалларини

СОТИБ ОЛАДИ

Сотиб олинган китоб ва бошқа материалларнинг нархи ўзаро келишув асосида белгиланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 69-уй. Телефонлар: 41-07-02, 41-01-02.

Тошкент давлат педагогика институти ректорати, касаба союз комитети ва химия кафедраси коллективи кафедра доценти, химия фанлари кандидати

Муротхон АЛИМОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигининг Марказий конструкторлик лойиҳалаш-технология бюроси коллективи бўлим бошлиғи Р. М. Раҳматуллаевага отаси

Маҳмуд МАҚСУДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Қўлёзмалар институти коллективи институтнинг собиқ илмий ходими, филология фанлари кандидати

Раҳматилла ХОЛИҚОВнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

25 ОКТЯБРЬ, ЖУМА

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

МОСКВА-I. 9.00 — «Время». 9.40 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 9.55 — Мультфильмлар. 10.25 — Ҳужжатли фильмлар. 11.05 — «Петербург билан хайрлашув». Бадиий фильм. 12.40 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Телефильм. 16.10 — Рус тили. 16.40 — «Подмосковьенинг агросаноат комплекси». 17.10 — «Олов билан ўйнашаётганлар». Бадиий фильм. 18.30 — «Фан ва турмуш». 19.00 — Шахмат. Жаҳон чемпионати. 19.15 — «Дунё воқеалари». 19.35 — «Ҳамдўстлик». 20.05 — «Қишлоқ изқуварн». Бадиий фильм. 21.30 — «Время». 22.05 — Кинопанорама. 23.50 — «Дунё воқеалари».

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35 — Н. А. Римский-Корсаков. 10.35 — Инглиз тили. 11.05 — А. Прокофьев поэзияси. 11.35 — Илмий-оммабоп фильм. 11.45 — «Маяковский — рассом». 12.30 — Карелия телевидениесининг программаси. 14.00 — Тарих саҳифалари. 15.00 — «Совет драматургиясида Ленин образи». 15.50 — «Мактаб ислоҳоти». 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Концерт. 18.55 — «Ўсимликлар дунёси». 19.40 — Цирк. 20.30 — «Хайрли тун, кичкинтойлар». 20.50 — Музикали танаффус. 21.20 — Телефильм. 21.30 — «Время». 22.05 — «Салом, дўстим». Музикали кўрсатув. 23.00 — Телефильм. 23.10 — Хоккей. «Крилья Советов» — «Спартак».

ТОШКЕНТ-I. 7.30 — Ритмик гимнастика. 7.50 — «Салом, кичкинтойлар». 8.00—«Тонгги тароналар». 8.10 — Илғор тажриба — ҳаммага. 8.20 — Телефильм. 8.30 — «Ахборот». 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — «Ҳаёт каби тирик». 18.45 — Телефильм. 19.00 — «Стандартлаштириш ва илмий-техника тараққиёти». 19.30 — «Ахборот» 19.50 — Халқаро аҳвол кундалиги. 20.05 — Киноочерк. 20.30 — «Ахборот». 20.55 — Концерт. 21.30 — «Время». 22.05 — «Хирмонингизга барака».

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 16.25 — Москва-II. 18.10 — «Қишлоқ ҳаёти». 18.35 — «Қувноқ стартлар». 19.15 — «Бу ер менинг масканим». Бадиий фильм. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.25 — «О, муҳаббат». Музикали комедия. 21.30 Москва-II.

РАДИО

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 «Меҳнат шарофати». 9.30 «Ғолиблар». 10.15 — Рубоб тароналари. 11.15 —«Юность». 12.10 — «Узбекистан индустриальний». 13.00 — «Чорвадор» 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш. 15.40 — «Қувноқ ҳикоялар». 16.00 — «Дўстларимиз овози». 17.00 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.15 — «Янги турмуш—янги анъаналар». 18.30 — О. Қосимов қўшиқлари. 19.25 — «Мароқли дам — меҳнатга ҳамдам». 19.50 — Халқаро кундалик. 20.45 — Куйлардан қўшиқларга. 21.15 — «Ёшлик». 22.30 —«Қадрим». Радиопостановка. 23.40 Концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Редакция адреси: 700047, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

Хатлар ва оммавий ишлар бўлими телефонлари — 33-21-43, 32-53 16, 32-53-20, 32-53-21, 33-11-49, 32-54-06.

Р. — 06099. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. ИНДЕКС 64588. А. — 245. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12